

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА У ОШ „Николај Велимировић“ Шабац ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности

Стручно веће српског језика и књижевности

Писмено оцењивање се вреднује на основу различитих врста писмених провера и четири писмена задатка.

Иницијални тест се не оцењује и представља слику о савладаности градива претходног разреда. Његова анализа служи у циљу побољшања слабих страна које су уочене код ученика.

Писмене провере се везују за одређене области. Садрже различит тип питања и задатке са сва три нивоа како би сваки ученик био у прилици да у складу са својим знањем буде оцењен.

Писмени задаци: теме су слободне и у вези са књижевним делима.

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

-Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да **процени** основни начин певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима.

- **Самостално уме** да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између до сада обрађених књижевних родова и врста и **уме самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту.

- **Потпуно** усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању.

- **Потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима. Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **самосталан је и лако** долази до решења.

- Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик **у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме потпуно самостално да примени** стечена знања и да **повеже** граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима

Зна до сада обрађена правописна правила и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима.

Успешно пише по диктату и **уме да самостално**, тачним реченицама одговори на питања (отвореног типа).

У потпуности правилно изговара гласова и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом** и **врло успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са сажимањем и без сажимања и описује.

Показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, **занимљиви, креативни и маштовити**.

Самостално проналази тражене информације у тексту. **Потпуно успешно и самостално** саставља обрађене облике изражавања. **Уме да драматизује** краћи текст.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

-Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **готово (у потпуности) самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај текста, **одреди** основни начин певања, приповедања или драмске радње и **готово (у потпуности)** уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима.

- **Самостално** уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира **готово** све елементе композиције.

- Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлике између до сада обрађених књижевних родова и врстаи уме **самостално** да их пронађе у конкретном тексту.

- Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писаном изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и **углавном** их препознаје у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим текстовима. Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, **често** чита више од оног што је задато и **често** се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик **готово** употпуности и са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике, на примерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања и углавном без грешке **повеже** граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима. **Зна** правописна правила и **доследно их самостално** примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату и уме да самостално, тачним реченицама одговори на питања (отвореног типа).

У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

-Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, **успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са сажимањем и без сажимања и описује, **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

-Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски утемељени.

-Самостално проналази тражене информације у тексту. **Успешно и углавном самостално** саставља обрађене облике новинарског изражавања.

Уме да драматизује краћи текст.

ДОБАР (3)

Књижевност

-Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **делимично** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да **уз помоћ наставника** одреди основни начин певања, приповедања или драмске радње.

-**Уз помоћ наставника** уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима.

-**Самостално уме** да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте. Уз **подстицај одређује** неке елементе композиције.

- Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између до сада обрађених књижевних врста.

- **Зна дефиниције** стилских фигура, **уз помоћ наставника или вршњака препознаје** их у тексту.

-**Делимично** усваја књижевне термине и појмове и **понекад учествује** у интерпретацији. **У већини случајева** чита домаћу лектуру и **понекад** учествује у интерпретацији.

На часовима је **каткад** активан и **ретко** користи додатне изворе знања.

Језик

Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **памти их и репродукује**, али **греш** у примени стечених знања као и у **повезивању** граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим садржајима.

Делимично зна правописна правила и **делимично** их примењује у писаним радовима. **Делимично** успешно пише по диктату и уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и **понекад греш** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује **уз помоћ** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ наставника** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћ наставника** саставља обрађене облике изражавања, **драматизује** краћи текст.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

-Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова), **понекад делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника понекад** одреди основни начин певања, приповедања или драмске радње.

Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте.

Уз **подстицај ретко одређује** неке елементе композиције. **Разликује** народну од ауторске књижевности. **Препознаје** неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ**. **У већини случајева не** чита домаћу лектуру и **ретко** учествује у интерпретацији. На часовима је **ретко** активан.

Језик

Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **делимично** их **памти и репродукује**, **не уме** да примени стечена знања. **Прави** веће правописне и граматичке **грешке**. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и **углавном греш** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака**, али поштује форму. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћ наставника** саставља једноставније облике новинарског изражавања.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији.

Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. **Не чита** домаћу лектуру и **не учествује** у интерпретацији.

На часовима је **неактиван**.

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичке категорије. **Нема предзнања**, па тешко прати наставу, **пасиван** је и **незаинтересован**.

Не прихвата помоћ, ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да интерпретира одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови нису самостално урађени, логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује павописну и граматичку норму. Тешко се изражава а техника читања не задовољава.

Бројчано оцењивање:

У току полугодишта ученик ће имати најмање четири оцене

А)Критеријуми вредновања контролних задатака:

Контролни задаци (најављени, дужи од 15 минута) садрже питања из читања и разумевања прочитаног, књижевности, граматике и правописа:

Структура задатака:

30% су задаци основног нивоа, 45% су задаци средњег и 25% напредног нивоа.

0% - 30% = недовољан (1)

31% - 50% = довољан (2)

51% - 69% = добар (3)

70% - 84% = врло добар (4)

85% - 100% = одличан (5)

Напомена: Наставник може да одступи од скале бодовања за 5-10% ако је то у циљу објективне процене степена савладаности градива на нивоу одељења.

Б) Усмене провере знања

Оцењивање се врши континуирано, на сваком часу. Ученици чије знање наставник проверава на часу усменим путем бирају се методом случајног одабира, према жељама ученика да тог дана одговарају усменим путем или у договору са наставником. Учеников успех на усменим проверама знањавреднује се на следећи начин (у складу је са Правилницима о оцењивању у основној и средњој школи):

Одличан (5)

Ученик на постављено питање одговара самостално и показује висок ниво познавања градива, одговара на питања наставника без помоћи наставника и самостално повезује знања уводећи и појмове и појаве које се тичу других предмета или на начин који показује висок степен развијености међупредметних компетенција. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа (почев од препознавања градива до примене наученог на новим

примерима). Успешно актуализује своја знања и повезује их са стварним примерима из живота.

Врло добар (4)

Ученик самостално одговара на питања уз минималну помоћ и минималне погрешке, добро познаје појмове који се тичу градива, не лута по теми постављеног питања, самостално одговара на потпитања наставника или уз малу помоћ наставника. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа, уз малу помоћ наставника.

Добар (3)

Ученик познаје градиво, уме да препозна појмове који се тичу градива и да их репродукује, уз помоћ наставника уме да одговори на потпитања, али често греша. Не уочава узрочно-последичне везе и не може самостално закључивати о њима. Одговара на питања основног нивоа и решава задатке које је наставник већ давао на часу. Показује занимање и труди се, упркос свему.

Довољан (2)

Ученик може набројати, именовати или уз помоћ наставника дефинисати самоосновне појмове, стално га треба подсећати и усмеравати у одговорима, наводити на тачна решења и уз помоћ наставника је у стању да реши задатке основног нивоа. Отежано повезује дате чињенице и често грешу у примени знања.

Недовољан (1)

Ученик није савладао основне појмове које садржи тема коју одговара, не показује интересовање да уз помоћ наставника пронађе одговоре, одговара са „не знам“ и „дајте ми један“, не жели усмено да одговара када на њега дође ред или када га наставник прозове да одговара.

Елементи формативног оцењивања (по правилу у педагошкој евиденцији):

- писмене провере до петнаест минута;
- усмено одговарање, активност на часу;
- ангажовање (степен развијености ученичке компетенције);
- успешност у групном раду;
- израда плаката/паноа;
- презентације
- учешће у пројектима, културним догађајима, на литерарним конкурсима, такмичењима из књижевности и језика, и осталим активностима које подстичу љубав према српском језику, култури и традицији.
- домаћи задаци, однос према раду.

а) Писмене провере до 15 минута

Писмена провера у трајању до 15 минута се **не најављује** и служи за процену напретка ученика. Резултат се бележи у педагошку документацију и саопштава ученику. Наставник на основу неколико резултата петнаестоминутних вежби може извести бројчану оцену.

б) Домаћи задаци и посебни (индивидуални) задаци:

Наставник води евиденцију о домаћим задацима и индивидуалним задацима које је дао ученику. Три ненаписана домаћа задатка вреднују се оценом недовољан (1). Уколико ученик није понео домаћи задатак на час (није донео свеску, радну свеску, презентацију, плакат, пано...) сматра се да га није урадио. Уколико наставник утврди да је домаћи задатак писао неко други или је преписан са интернета, сматра се да га ученик није урадио. Уколико ученик на следећем часу покаже уредно написан домаћи задатак, наставник то бележи у своју педагошку свеску, али се не брише минус или други знак да је задатак неизвршен уколико ученик није заиста поправио свој однос према изради домаћих задатака. Уколико ученик добије посебан задатак у договору са наставником бира облик у којем ће га представити и уколико је задатак урађен самостално, са разумевањем, благовремено и потпуно, може бити оцењен оценом одличан (5).

Уколико је задатак површно урађен, преузет са интернета или нема критичког односа према садржају, уколико ученик не познаје тему довољно да би самостално о њој говорио, али је показао интересовање и урадио задатак, његов се одговор позитивно оцењује као урађен, али не добија оцену, већ се позитиван одговор бележи у педагошку свеску наставника.

в) Стална активност на часу оцењује се оценом одличан (5) или нижом јер су одговори били непотпуни или нетачни, а активност присутна, уколико је ученик сагласан.

г) Рад у групи:

Оцена за рад у групи иста је за све ученике, чланове групе, осим уколико наставник није донео посебан начин вредновања групног рада, и бележи се у педагошкој свесци. Знање стечено групним радом проверава се **индивидуално и важи за целу тему**, а не само за посебне, радне задатке групе, и може се уписати у дневник рада.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена оставрености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у индивидуалном плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

НАПОМЕНА: Наведени критеријуми и елементи оцењивања односе се на наставне садржаје обухваћене програмима рада од 5. до 8. разреда основне школе, који су за ученике актуелни текуће школске године.

Критеријум оцењивања у настави енглеског, немачког и руског језика

Стручно веће страних језика:

Критеријуми оцењивања сачињени су у складу са исходима, циљевима и задацима прописаних Планом и програмом наставе и учења предмета, Општим стандардима постигнућа за енглески и немачки језик и уз поштовање Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

На почетку године врши се иницијално процењивање у виду теста који се не оцењује бројчано а служи за даље планирање рада наставника и праћење напредовања ученика. Резултати су видљиви у електронском дневнику у делу "Активности".

У току једног полугодишта ученик треба да има најмање 4 оцене, а једна мора бити дата на усменој провери. Оцењивање се врши на следећи начин:

1. усмене провере
2. писане провере (писмена вежба , писмени задатак)
4. активност на часу / израда домаћих задатака/пројектних активности

1. Усмено одговарање:

Оцена на усменом одговарању се формира на основу учениковог одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

НАПРЕДНИ НИВО: Одличан (5) - Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује изузетно велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила. У стању је да самостално искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора (први страни језик) или наративног текста. Правилно и самостално изражајно чита. Ученик самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. На матерњем и страном језику саопштава информацију добијену од 3. лица у вези са познатим темама у конкретним комуникативним ситуацијама. У потпуности показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

СРЕДЊИ НИВО: Врло добар (4) - Ученик у великој мери разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом

њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме једноставне фреквентне речи и изразе, а приликом изражавања користи једноставна језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. У стању је да уз мању помоћ наставника успешно искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора (први страни језик) или наративног текста. У великој мери правилно и самостално изражајно чита. Ученик у великој мери самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. У великој мери показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

СРЕДЊИ НИВО: Добар (3) - Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном једноставније, фреквентније речи изразе, а приликом изражавања користи једноставније језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Углавном правилно чита. Делимично је у стању да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча (први страни језик) садржај разговора или наративног текста. Ученик у довољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим

темама, садржајима и комуникативним функцијама. Показује делимичну способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама и логичког повезивања појмова.

ОСНОВНИ НИВО: Довољан (2) -Ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђе не основне, најфреквентније појмове, речи и изразе уз мали степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном најједноставније речи, кратке и једноставне поруке и упутства и користи најједноставнија језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Чита делимично правилно и уз помоћ наставника. Ученик је у стању да искључиво уз помоћ наставника искаже једноставну усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста и то на нивоу репродукције. Ученик у малој мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања су на нивоу репродукције, уз повремену минималну примену.

Недовољан (1) - Ученик не препознаје нити разуме планом и програмом предвиђене основне појмове, речи и изразе, не уме да их репродукује нити примени у усменом изражавању. Ученик није самосталан у раду и није у стању ни уз помоћ наставника да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста. Ученик у недовољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања нису ни на нивоу препознавања, без способности репродукције и минималне примене.

2.

Писане провере (писмене вежбе и писмени задаци) оцењују степен остварености исхода, напредовања и постигнућа ученика, реализују се након сваке обрађене наставне области уз претходну најаву и изражавају однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

* 85% -100% - оцена одличан (5) - НАПРЕДНИ НИВО

* 75% - 84% - оцена врло добар (4) - СРЕДЊИ НИВО

* 50% - 74% - оцена добар (3) - СРЕДЊИ НИВО

* 30% - 49% - оцена довољан (2) - ОСНОВНИ НИВО

* до 29% - оцена недовољан (1)

(Скала може да варира у односу на постигнућа ученика, али не више од 5%.)

Писмена вежба: проверава усвојеност предвиђених лексичких садржаја у писменом изражавању, усвојеност предвиђених граматичких структура у писменом изражавању, превођење појединачних реченица. Ученици имају једну или две писмене вежбе у току полугодишта.

Писмени задатак: један део обухвата задатке који проверавају усвојеност лексичких и граматичких садржаја, а други део описује краћег састава (дужина зависи од разреда) на одређену тему. Ученици имају по један писмени задатак у сваком полугодишту.

4. Активност на часу: У активност улази однос ученика према раду, мотивисаност, степен ангажовања, самосталност у раду, израда домаћих задатака, кратки одговори ученика на часовима током обраде или утврђивања градива, евентуално исправљање грешака других ученика, израда ППТ презентација, писање есеја. Целокупна активност ученика евидентира се у педагошкој документацији наставника или у есдневнику у делу "Активности" и може прећи у бројчану оцену.

Домаћи задаци:

Наставник прати да ли ученици раде домаће задатке и може бројчано оценити рад и труд приликом израде домаћих уколико су исти урађени изузетно. У случају ако ученик не уради домаћи задатак више од три пута, наставник може ученику да упише недовољну оцену.

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА ЗА ПРЕДМЕТ ЛИКОВНА КУЛТУРА

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу; б) уважавање индивидуалних разлика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена

Оценом се изражава:

- 1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета;
- 2) ангажовање ученика у настави;
- 3) напредовање у односу на претходни период;
- 4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика.

Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49

5) недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења.

На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији. Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање. Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Владање ученика

- На часу се редовно прати понашање свих ученика;
- За мање ометање часа наставник опомиње ученика;
- Наставник уноси у еС дневник запажање о владању ученика само у случају непримереног понашања или нереаговања на опомене;
- Наставник редовно обавештава разредног старешину о владању ученика, а по потреби и стручну службу (педагог, психолог).

Информисање родитеља и ученика о учењу и понашању:

- Ученици на часовима усмено добијају повратну информацију о напредовању и учењу;
- Родитељи ће добити повратну информацију о активности ученика у виду коментара у еС дневнику.

Основне напомене

- Да би ученици успешно пратили час ликовне културе потребно је да свако од њих поседује уџбеник, блок, свеску, прибор за цртање, сликање, вајање

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА СУ:

- Однос према раду, припремљен је за час; одговорно користи материјал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор, потписује радова, чува радове у мапи (блок)
- Однос према себи (истражује информације; поставља питања; предлаже; истражан је у раду, труди се, преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама, спреман је да испроба своје способности у новим активностима...)
- Однос према другима (довршава рад у договореном року, поштује договорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања...)
- Разумевање (разуме задатак; разуме процес, разуме концепт, разуме визуелне информације...)
- Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, феномене, дела, идеје...)
- Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; оригиналан је у односу на своје претходне радове...)
- Организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, смеру, правцу...)
- Вербално изражавање (учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емоције...)

- Употрба техника и средстава (бира одговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес, бира одговарајућу подлогу – материјал; истражује могућности технике и материјала; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; обликује рад у одабраном апликативном програму)

Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка

НАЧИН ПРАЋЕЊА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

- припрема за час
- домаћи рад
- активност ученика
- напредовање
- ангажовање
- израда паноа, плаката, презентација
- групни рад, рад у пару

Време:

- у току школске године

СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

- усмена провера
- практичан рад (вајарски, сликарски, графички и радови примењене уметности)

Време:

- на крају наставне области
- на крају класификационог периода
- у току школске године

Описно праћење, вредновање и оцењивање

Провере знања ученика, односно оствареност исхода, врше се континуирано, током целе наставне године, најчешће кроз естетске анализе радова, након завршене једне или више наставних тема. Естетске анализе радова врши наставник, ученици уз помоћ наставника као и сами ученици. Ученици се оцењују и још: на основу излагања и представљања (изложбе радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, дизајнерска решења, израда презентација и др.), учешћа у дискусији, рад домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима. Што се тиче праћења напредовања ученика, треба имати у виду да су се до сада као најефикаснији вид подршке напредовању ученика показали савети које наставник даје у току практичног рада, као и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја.

Други вид ефикасне подршке је одељењска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Поређењем свих решења истог ликовног проблема ученици ефикасно уче на разликама и умеју да процене сопствени напредак. Такође, ученички портфолио (мапа радова) омогућава ученику да и ван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Самопроцењивање радова се врши вербално и у писаној форми на листићима. Наставник осмишљава питања у зависности од задатка ученика (процена ликовних радова, разговор о уметнику, уметничком делу...)

Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

Праћење рада и активности	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти	Време
Однос према ликовном раду	- ученик је припремљен је час; - одговорно користи материја, прибор и алатке; - одржава прибор и радни простор	- свакодневно бележење на часу у свеску евиденције наставника - три узастопна минуса доносе ученику недовољну оцену у наставниковој свесци из овог сегмента. *Напомена: уколико ученик /ученица не донесе прибор радиће школским прибором који је доступан у мањим количинама у школи	чек листе, педагошка свеска наставника	свакодневно бележење током године
Однос према себи	- истражује информације - поставља питања, - предлаже, истрајан је у раду, - труди се, - преузима одговорност, - спреман је да испроба своје способности у новим активностима	Ове активности, наставник бележи у облику плусева у свесци /е-дневнику, више од три плуса или три смајлића доносе ученику петицу	чек листе, педагошка свеска наставника	свакодневно бележење током године
Однос према другима	- довршава рад у договореном року; - поштује договорена правила понашања; - спреман је да помогне и да сарађује; - уважава туђу културу, радове, начин размишљања	- групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) - ученик који не поштује правила понашања на часу добија минус у наставникову свеску, а више од три минуса негативно утиче на целокупну оцену ученика	чек листе, педагошка свеска наставника	- свакодневно бележење током године, - након завршеног сваког рада, - по потреби у току године када се ради групни рад или рад у пару
Разумевање	- разуме задатак, појмове, концепт, визуелне информације, раздваја битно од небитног	- приликом обраде новог градива или практичног задатка	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно васпитног рада	- свакодневно бележење током године, - након завршеног сваког рада, и естетске анализе радова

Повезивање	- повезује и пореди познате и нове информације, идеје, ликовна дела	- приликом обраде новог градива или практичног задатка - приликом естетске анализе радова /уметничког дела	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно васпитног рада	- свакодневно бележење током године, - након завршеног сваког рада, и естетске анализе радова
Оригиналност	- примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о перспективи, облику, текстури	- израда практичних радова /вежби - након завршеног ликовног рада, оцена из свеске се уноси у дневник	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно васпитног рада	током године, минимум два до четири пута у току полугодишта
Организација композиције	- примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о перспективи, облику, текстури	- израда практичних радова /вежби - након завршеног ликовног рада, оцена из свеске се уноси у дневник	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно васпитног рада	током године
Вербално изражавање	- учтиво комуницира, - аргументовано образлаже свој рад и радове других ученика	- естетске анализе радова - самопроцењивање	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно васпитног рада	током године
Употреба одговарајуће технике	- бира одговарајућу ликовну технику у односу на идеју, - истражује могућности техника и материјала	- израда практичних радова /вежби	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно васпитног рада	током године

Вредновање ученика са тешкоћама у развоју

Елементи вредновања:

- 1) Однос према раду
- 2) Праћење постављених задатака
- 3) Уважавање других ученика и наставника, праћење правила понашања на часу, доношење ликовног прибора за рад.

Оцењивање се врши према Правилнику о оцењивању.

Оцењивање практичног рада

Оцењивање се врши бројчано и дели се према ликовним подручјима рада: цртање, сликање, тродимензионално обликовање, графичко обликовање и разумевање основних ликовних односа унутар ликовно - уметничких дела и ликовног рада ученика.

Оцењује се бројчано оценама: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2), недовољан (1).

Елементи вредновања ликовног рада:

1) Оригиналност

2) Праћење ликовног задатка

3) Техничка реализација задатка Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

ОДЛИЧАН (5)

1) Ученица/ученик је јединствено, непоновљиво и истражујући применила/о садржај рада.

2) Ученица/ученик је самостално пратила/о ликовни садржај рада и богатим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом и испратила/о га је у целисти.

3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) високом спретношћу и доследношћу.

БРЛО ДОБАР (4)

1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада с мање индивидуалног истраживања.

2) Ученица/ученик је уз делимичну самосталност пратила/о ликовни садржај рада и једноставним се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом или га није пратила у целисти.

3) Ученица/ученик је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) спретно и доследно.

ДОБАР (3)

1) Ученица/ученик је применила/о садржај рада без индивидуалног истраживања.

2) Ученица/ученик је уз подстицај пратила/о ликовни садржај рада и штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом те није пратила/о ликовни садржај рада.

3) Ученица/ученик ни је пратила/о и применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама) доследно него површно.

ДОВОЉАН (2)

1) Ученица/ученик уопште није истраживала унутар ликовног задатка и ликовне композиције.

2) Ученица/ученик ни уз подстицај није пратила/о ликовни садржај рада и веома штурим се ликовним језиком изразила/о линијом, бојом, тоном, волуменом.

3) Ученица/ученик ни је пратила/о нити применила/о одређене технике рада (нпр. оловком, темпером, колаж-папиром, графичким техникама).

НЕДОВОЉАН (1)

1) Ученица/ученик није урадио рад, а био је присутан на настави.

2) Ученица/ученик одбија да изврши ликовни задатак упркос подстицају од стране наставника.

3) Ученица/ученик не жели радити ни са школским прибором.

Стручно веће наставника предмета из области рада ликовне културе је у целисти сагласно са критеријумом оцењивања који је дефинисан и усклађен са Правилником о оцењивању ученика.

Активност / ангажованост на часу

Ученикова активност се прати кроз цео ток часа. Прати се његово залагање, труд, постигнуће, напредак, активно учествовање и ангажовање на часу. Наставник своја запажања води у својој евиденцији (педагошка свеска).

Ученик за све ове активности на часу може да добије плус или минус, који после одређеног броја постају бројчана оцена. Након 3 плуса ученик добија 5, а након 3 минуса ученик добија 1. Оцењивање се спроводи организовано. Оно обухвата и прати посебан развој сваког ученика, његов рад, залагање, интересовање, став, умешност, креативност и слично. Прати се развој личности у целини и објективно процењује колико је ученик савладао програмске захтеве. Оцењивање није искључиво везано за оцену музичких способности већ и у функцији награде за интересовање, активност и љубав према музици.

Практични рад

Што се тиче практичног дела на часовима музичке културе ту се убраја слушање музике и извођење (певање, свирање телом или одређеним инструментом).

Оцена 1 : Ученик не зна текстове одређених песама, не уме да свира или пева одређене песме ни уз помоћ наставника. Исто тако не показује жељу за тапшаницама и телесном музиком као ни елементарни основни ниво у препознавању слушане композиције, инструмента или ритма који изводи наставник. Изостаје труд и рад и жеља за напретком.

Оцена 2: Ученик зна да пева или свира поједине делове песама без поштовања музичких елемената, али уз наставникову помоћ, има минимална знања текстова песама која уз помоћ наставника може да репродукује.

Изводи поједине покрете тела, али ван ритма и уз помоћ наставника.

При слушању препознаје по неке примере инструмената, композиција или нота и то уз помоћ наставника. Изостаје труд и рад и жеља за напретком.

Оцена 3: Ученик зна да пева и свира само делове тражених песама самостално без поштовања ритма и музичких елемената; текст тражене песме не зна у целости и нема основна знања из музичке писмености.

Разуме и повезује покрете тела са текстом појединих песама али је несигуран у ритму.

При слушању препознаје поједине примере композиција, инструмената или нота самостално. Не труди се довољно и изостаје жеља за напретком.

Оцена 4: Ученик зна да пева и свира одређене песме самостално и у групи поштујући све елементе музике; зна текст тражене песме и уз малу помоћ наставника способан је да анализира текст и/или мелодију, има основна знања из музичке писмености, али не зна увек да их употреби правилно и повезано.

Ученик влада својим телом где успешно и уз малу помоћ наставника изводи покрете телом и повезује са текстом (слоговима).

Слушањем препознаје успешно готово све примере инструмената, композиција наводећи њихова имена уз малу помоћ исто тако записује и ритам који наставник изводи.

Труди се и има жељу да тражено научи, али му је наопходна мала наставникова помоћ.

Оцена 5: Ученик зна самостално да пева и свира одређене песме сам или у групи поштујући све елементе музике, зна текст тражене песме и способан је сам да анализира текст и/или мелодију, зна основе музичке писмености, учествује у креирању пројекта.

Показује велико интересовање за телесну музику где поред научених покрета осмишљава своје за примере које је сам одабрао.

Препознаје у потпуности сваки пример композиција, инструмената или нотни текст (ритам) који наставник пушта или изводи наводећи њихова имена.

Увек се труди, активан је и увек има жељу да тражено научи чиме надокнађује евентуални недостатак талента.

Усмени одговор

Усмени одговор укључује одговарање ученика у облику дискусије о теми која се утврђује где наставник проверава разумевање учениково и ниво његове укључености на часовима.

Оцена 1: Ученик не усваја градиво ни уз помоћ наставника, односно не показује вољу да на било који начин покаже онај најелементарнији и основни ниво знања. Не показује жељу за дискусијама о теми.

Оцена 2: Ученик градиво углавном усваја напамет без размишљања о чему говори односно репродукује. Усваја уз помоћ наставника и показује основни ниво знања утврђеним по стандардима образовања. На часовима се не укључује у дискусије.

Оцена 3: Ученик показује разумевање градива и извештај напредак на средњем нивоу знања где наводи основне карактеристике одређене епохе, инструмената. У случају нота зна да препозна ноте по изгледу и одреди њихово трајање или именује. У дискусијама на часу се укључује повремено.

Оцена 4: Ученик је активан у дискусијама на часу често где показује знатно разумевање онога што учи и излаже своје ставове, запажања везана за одређену тему. Наводи детаљније карактеристике за одређени појам (епоху, композиторе, инструменте). Показује напредак у читању нотног писма уз малу помоћ наставника.

Оцена 5: Ученик је на сваком часу активан у дискусијама где износи своје ставове, излаже свој начин гледања на одређену тему, појам.

Примењује веома вешто знања и упоређује их са данашњим актуелним темама где истиче разлику међу њима.

Нпр. наводи разлику међу инструментима данас и периода који обрађује. Коментарише музику која се слуша на часу.

Ученик без помоћи наставника читко чита нотни текст композиција које се обрађују.

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика. Оцењивањем се ученик оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, за постављање личних циљева током процеса учења.

Прописани исходи за 5. разред

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <p>разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру);</p> <p>лоцира одређену временску одредницу на временској ленти;</p> <p>разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости;</p> <p>именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје;</p> <p>разврста историјске изворе према њиховој основној подели;</p> <p>повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);</p> <p>наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији;</p>	<p>НОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског друштва.</p> <p>Хронологија – рачунање времена.</p> <p>Подела прошлости и периодизација историје.</p> <p>Историјски извори – дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Сродне науке и помоћне историјске науке. Историја око нас.</p> <p>Историјско наслеђе – тековине.</p>
<p>разликује основне одлике каменог и металног доба;</p> <p>лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока;</p> <p>користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока;</p> <p>одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице;</p>	<p>ПРАИСТОРИЈА</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци). Подела праисторије (камено, метално доба).</p> <p>Проширени садржаји</p>

<p>пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; разликује врсте писама цивилизација Старог истока; илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и кул- турних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправ- ним хронолошким редоследом; прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим исто- ријским периодом или цивилизацијом; опише особености природних услова и географског положаја антич- ке Грчке; лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој, идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пело- понеског рата; истражи основна обележја и значај религије старих Грка; разликује легенде и митове од историјских чињеница;</p>	<p>СТАРИ ИСТОК</p>	<p>Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).</p> <p>Основни садржаји</p> <p>Појам Старог истока – географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија). Друштвени односи (робовласничко и теократско друштво) и државно уређење (монархија – царства/краљевства) у цивилизацијама Старог истока.</p> <p>Основне одлике привреде и свакодневни живот – обичаји, занимања, култура исхране и становања.</p> <p>Култура и историјско наслеђе народа Старог истока – религија (мо- нотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, циви- лизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...).</p> <p>Проширени садржаји Специфичности египатске религије. Специфичности религија цивилизација Месопотамије.</p> <p>Основне одлике јудаизма.</p> <p>Најважније цивилизације Далеког истока (Индија, Кина).</p>
--	--------------------	--

<p>наведе значај и последице освајања Александра Великог; илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и култур-них достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; користи основне историјске појмове; лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; наведе основне разлике између античке римске републике и царства; разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; истражи основна обележја и значај религије античког Рима; илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и кул-турних достигнућа античког Рима на савремени свет; пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије;</p>	<p>АНТИЧКА ГРЧКА</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Појам античке Грчке – географске одлике. Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација). Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови. Колонизација и основне одлике привреде. Полиси – Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење). Грчко-персијски ратови. Пелопонески рат – узроци и последице. Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хеленистичко доба и његова култура. Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседни-штво, олимпијске игре).</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности). Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип II, Аристотел, Архимед... Грчка митологија, пантеон. Седам светских чуда античког доба.</p>
--	----------------------	--

<p>– користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.</p>	<p>АНТИЧКИ РИМ</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Појам античког Рима – географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему).</p> <p>Структура друштва и уређење Римске републике.</p> <p>Ширење Римске државе (освајања и провинције, привреда). Рим у доба царства – принципат и доминат.</p> <p>Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања).</p> <p>Хришћанство – појава и ширење.</p> <p>Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства).</p> <p>Историјско наслеђе (абецеда, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски бројеви, хришћанство, римско наслеђе на територији Србије).</p> <p>Проширени садржаји Етрурци. Римска војска. Римски градови на територији Србије.</p> <p>Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...).</p> <p>Римски пантеон. Гледијаторске борбе.</p>
--	--------------------	--

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
--------	-------------	----------

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
<p>образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;</p> <p>пореди историјске појаве;</p> <p>наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку;</p> <p>на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);</p> <p>сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;</p> <p>приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;</p> <p>на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку;</p> <p>идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века;</p> <p>изводи закључак о значају српске средњовековне</p>	<p>НОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ</p>	<p>Основне одлике периода средњег века и новог века (појмови <i>средњи век</i>, <i>нови век</i>, <i>прединдустријско доба</i>, хронолошки и просторни оквири).</p> <p>Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални).</p>
	<p>ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи).</p> <p>Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани).</p> <p>Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам).</p> <p>Феудално друштво (структура, друштвене категорије, вазални односи). Српске земље и Балканско полуострво (досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, христијанизација, ширење писмености).</p> <p>Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон, Јован Владимир, Василије II, краљ Михаило, Ђирило и Методије.</p>

<p>државности и издваја најистакнутије владарске породице; поређи положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животињских доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; илуструје примерима значајно прожимања различитих цивилизација; разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву;</p>	<p>ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>Државно уређење (типови европских монархија; република).</p> <p>Сусрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања – Марко Поло, Ибн Батута и др).</p> <p>Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османска освајања у југоисточној Европи).</p> <p>Свакодневни живот у Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга).</p> <p>Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, вишестрана култура, културне области, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелна култура код Срба, легенде – Косовска, о краљу Артуру...).</p> <p>Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач.</p>
---	--	--

<p>користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.</p>		
---	--	--

<p>ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (Прединдустијско доба)</p>	<p>Прединдустијско доба (хронолошки оквири, научна и техничка открића, штампа, промене у начину производње, банкарство, успон градова – примери Фиренце, Венеције, Антверпена...).</p> <p>Велика географска открића и колонизација (истакнути морепловци и њихова путовања, сусрет са ваневропским цивилизацијама – Северна и Јужна Америка, Индија, Африка, Кина, Јапан, Аустралија; после- дице).</p> <p>Опште одлике културе раног новог века (основна обележја хуманизма и ренесансе; књижевност, политичка мисао, промене у свакодневном животу, обичаји и веровања – прогон „вештица“ ...).</p> <p>Реформација и противреформација (узроци, протестантизам, католичка реакција – улога језуита; верски сукоби и ратови).</p> <p>Појава апсолутистичких монархија (промене у државном уређењу, централизација државе, положај владара). Врхунац моћи Османског царства (освајања, држава и друштво).</p>
--	---

Живот Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке патријаршије; мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина). Истакнуте личности: Јохан Гутенберг, Изабела Кастиљска, Кри-стифор Колумбо, Фернандо Магелан, Леонардо да Винчи, Мике-ланђело Буонароти, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн, Мартин Лутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, Вилијам Шекспир, Луј XIV, Сулејман Величанствени, Мехмед-паша Соколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић.

Прописани исходи за 7. разред

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе;</p>	<p>ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ</p>	<p>Основне одлике, хронолошки и просторни оквири периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата Историјски извори за изучавање периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио и визуелни)</p>

<p>сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историј-ском контексту;</p> <p>наведе специфичности друштвених појава, процеса, политич-ких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;</p> <p>препознаје основне карактеристике различитих идеологија;</p> <p>анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике;</p> <p>уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на фор-мирање националног идентитета у прошлости;</p> <p>уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на при-лике у савременом друштву;</p> <p>препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност);</p> <p>анализирајући дате примере, уочава утицај научно-техноло-шког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу;</p> <p>пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба;</p> <p>приказује на историјској карти динамику различитих историј-</p>	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине XIX века)</p>	<p>Индустријска револуција (парна машина и њена примена; промене у друштву – јачање грађанске и појава радничке класе) Политичке револуције (узроци, последице и обележја, европ-ске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, примери америчке и француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање фе-удализма) Наполеоново доба (Наполеонова владавина, ратови, тековине, Бечки конгрес)</p> <p>Свакодневни живот и култура (промене у начину живота) Источно питање и балкански народи (политика великих сила, борба балканских народа за ослобођење)</p> <p>Живот Срба под османском и хабзбуршком влашћу</p> <p>Српска револуција 1804–1835 (основна обележја, ток Првог и Другог српског устанка, последице и значај)</p> <p>Развој модерне српске државе (аутономија Кнежевине Србије, успостава државе, оснивање образовних и културних установа) Црна Гора у доба владичанства (основна обележја државног и друштвеног уређења) Истакнуте личности: Џејмс Ват, Волтер, Катарина II, Марија Терезија, Робеспјер, Наполеон Бонапарта, вожд Карађорђе, кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић</p>
--	--	---

<p>ских појава и промена у новом веку; уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних</p>	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА</p>	<p>Рађање модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке, успон САД и грађански рат, борба за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства) Промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот) Кнежевина и Краљевина Србија и њено окружење (развој државних установа и политичког живота, унутрашња и спољна политика, међународно признање – Берлински конгрес; културна и просветна политика, свакодневни живот; положај Срба под хабсбуршком и османском влашћу) Истакнуте личности: Ђузепе Гарибалди, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Рачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић</p>
	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX ВЕКА</p>	<p>Међународни односи и кризе (формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови) Култура, наука и свакодневни живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена) Краљевина Србија и њено окружење (Мајски преврат, политички живот, унутрашња и спољна политика; појава југословенства, наука, култура, свакодневни живот, положај Срба под аустроугарском и османском влашћу, Црна Гора – доношење устава, проглашење краљевине; учешће Србије и Црне Горе у балканским ратовима) Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; преломнице, ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епидемије; човек</p>

<p>историјских извора и литературе, користећи ИКТ; упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; раздваја битно од небитног у историјској нарацији; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне лично-сти и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања</p>		<p>у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању) Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, На- дежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бо- јовић, Јанко Вукотић, Драгутин Димитријевић Апис</p>
---	--	--

Прописани исходи за 8. разред

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора;</p>	<p>ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ</p>	<p>Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални).</p>

<p>доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права;</p>	<p>ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА</p>	<p>Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе). Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либералне демократије, тоталитарне идеологије, економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот). Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање). Истакнуте личности: Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић.</p>
--	--	--

<p>наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;</p> <p>пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;</p> <p>илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу;</p> <p>образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи,</p> <p>анализирајући дате примере; препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот;</p> <p>наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта; објасни значење појмова геноцид и Холокауст;</p>	<p>ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ</p>	<p>Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања; ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције.</p> <p>Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине; стварање ОУН.</p> <p>Истакнуте личности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић.</p>
<p>наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;</p> <p>пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;</p> <p>илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу;</p> <p>образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи,</p> <p>анализирајући дате примере; препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот;</p> <p>наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта; објасни значење појмова геноцид и Холокауст;</p>	<p>СВЕТ, ЕВРОПА И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА</p>	<p>Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура.</p> <p>Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури.</p> <p>Истакнуте личности: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мандела, Голда Меир, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан</p>

изведе закључке о узроцима, току
и последицама ратова
условљених распадом СФРЈ

Ковачевић.

<p>користећи изворе различитог порекла и сазнајне вредности;</p> <p>изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника;</p> <p>препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији;</p> <p>критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама;</p> <p>анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала;</p> <p>осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба;</p> <p>истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу</p>	<p>СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА</p>	<p>Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети.</p> <p>Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура и спорт.</p> <p>Истакнуте личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница.</p>
---	---	---

заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа;		
--	--	--

<p>уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и Републици Србији.</p>		
---	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА ИСТОРИЈУ		
НИВОИ	ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ	ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ
<p>ОСНОВНИ На првом нивоу описани су захтеви који представљају основни или базични ниво знања и вештина. Основни ниво описује очекивани минимум нивоа знања и вештина. Очекује се да ће око 80% ученика постићи тај ниво.</p>	<p>ученик/ученица: ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости</p>	<p>ученик/ученица: ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона</p>

	<p>ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације</p> <p>ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје</p> <p>ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје</p> <p>ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје</p> <p>ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости</p>	<p>ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче</p> <p>ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима</p>
<p>СРЕДЊИ</p> <p>На средњем нивоу описани су захтеви који представљају средњи ниво знања и вештина.</p> <p>Средњи ниво описује оно што типичан ученик може да покаже поред знања и вештина којима је овладао/ла на основном нивоу.</p> <p>Очекује се да ће око 50% ученика постићи или превазићи тај ниво.</p>	<p>ученик/ученица:</p> <p>ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом</p> <p>ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје</p> <p>ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје</p> <p>ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости</p> <p>ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји</p>	<p>ученик/ученица:</p> <p>ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора</p> <p>ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора</p> <p>ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену</p> <p>ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена</p>

	ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје	
<p>НАПРЕДНИ</p> <p>На напредном нивоу описани су захтеви за ученике који представљају напредни ниво знања и вештина. Напредни ниво описује знања и вештине које могу да покажу ученици који ће вероватно бити успешни у средњем образовању. Очекује се да ће око 25% ученика постићи тај ниво.</p>	<p>ученик/ученица:</p> <p>ИС3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен</p> <p>ИС3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту</p> <p>ИС3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје</p> <p>ИС3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје</p> <p>ИС3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости</p> <p>ИС3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања</p>	<p>ученик/ученица:</p> <p>ИС3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора</p> <p>ИС3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора</p> <p>ИС3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора</p> <p>ИС3.2.4. уме да одреди на основ уанализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)</p> <p>ИС3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави)</p> <p>ИС3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву</p> <p>ИС3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип..)</p>

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, као и праћење владања ученика. Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, "Службени гласник РС", број 10 од 9. фебруара 2024.

УСМЕНИ ОДГОВОР

Ученик може бити оцењен током сваког дела часа и на свим типовима часа. Оцена је јавна са образложењем и препоруком за даљи рад. Оцена се уноси у дневник. Оцењивање је континуирано током читаве школске године.

Оцена – одличан (5)

Ученик разуме значење основних историјских и појмова историјске науке, користи хронолошке термине у одговарајућем историјском и савременом контексту. Анализира специфичности одређених историјских појмова. Именује најзначајније личности и наводи основне процесе, појаве и догађаје из опште и националне историје. Објашњава и повезује улогу личности, процесе, појаве, догађаје из националне и опште историје. Идентификује улогу историјских личности у обликовању савремене државе и друштва. Објашњава и повезује улогу личности, процесе, појаве, догађаје из националне и опште историје. Критички просуђује важне процесе, појаве, догађаје и личности из опште и националне историје. Анализира специфичности одређених историјских појмова, Препознаје историјску димензију савремених друштвених појава и процеса. Препознаје узроке, елементе и последице историјских конфликта и криза са циљем развијања толеранције, културе дијалога и сензибилитета за спречавање потенцијалних конфликта. Показује историјске појаве и препознаје историјски простор на историјској карти, на историјској карти и препознаје историјски простор на географској карти. Самостално прикупља и разврстава различите изворе информација о прошлости и садашњости у функцији истраживања. Издваја и објашњава специфичне сличности и разлике у тумачењима исте историјске појаве на основу различитих историјских извора. Уочава да постоје различита виђења исте историјске појаве на основу поређења више историјских извора. Процењује релевантност и квалитет различитих извора информација о прошлости и садашњости и примењује их у истраживању и презентацији. Анализира предрасуде, стереотипе, пропаганду и друге видове пристрасности у тумачењу историјских појава у историјским и савременим изворима информација и уочава њихове последице. Разуме смисао обележавања и неговања сећања на важне личности, догађаје и појаве из прошлости народа, држава, институција. Писано и графички презентује резултате елементарног истраживања уз употребу нових технологија.

Оцена – врло добар (4)

Ученик разуме значење основних историјских и појмова историјске науке, користи хронолошке термине у одговарајућем историјском и савременом контексту. Анализира специфичности одређених историјских појмова. Именује најзначајније личности и наводи основне процесе, појаве и догађаје из опште и националне историје. Објашњава и повезује улогу личности, процесе, појаве, догађаје из националне и опште историје. Идентификује улогу историјских личности у обликовању савремене државе и друштва. Објашњава и повезује улогу личности, процесе, појаве, догађаје из националне и опште историје. Критички просуђује важне процесе, појаве, догађаје и личности из опште и националне историје. Анализира специфичности одређених историјских појмова. Препознаје историјску димензију савремених друштвених појава и процеса. Препознаје узроке, елементе и последице историјских конфликта и криза са циљем развијања толеранције, културе дијалога и сензибилитета за спречавање потенцијалних конфликта. Показује историјске појаве и препознаје историјски простор на историјској карти, на историјској карти и препознаје историјски простор на географској карти. Самостално прикупља и разврстава различите изворе информација о прошлости и садашњости у функцији истраживања. Издваја и објашњава специфичне сличности и разлике у тумачењима исте историјске појаве на основу различитих историјских извора. Уочава да постоје различита виђења исте историјске појаве на основу поређења више историјских извора. Процењује релевантност и квалитет различитих извора информација о прошлости и садашњости и примењује их у истраживању и презентацији. Писано и графички презентује резултате елементарног истраживања уз употребу нових технологија.

Оцена - добар (3)

Ученик разуме значење основних историјских и појмова историјске науке, користи хронолошке термине у одговарајућем историјском и савременом контексту, Именује најзначајније личности и наводи основне процесе, појаве и догађаје из опште и националне историје. Објашњава и повезује улогу личности, процесе, појаве, догађаје из националне и опште историје. Препознаје историјску димензију савремених друштвених појава и процеса. Препознаје узроке, елементе и последице историјских конфликта и криза са циљем развијања толеранције, културе дијалога и сензибилитета за спречавање потенцијалних конфликта. Показује историјске појаве и препознаје историјски простор на историјској карти, и препознаје историјски простор на

географској карти. Самостално прикупља и разврстава различите изворе информација о прошлости и садашњости у функцији истраживања. Писано и графички презентује резултате елементарног истраживања уз употребу нових технологија.

Оцена – довољан (2)

Ученик разуме значење основних историјских појмова, користи хронолошке термине у одговарајућем историјском и савременом контексту. Именује најзначајније личности и наводи основне процесе, појаве и догађаје из опште и националне историје. Препознаје историјску димензију савремених друштвених појава и процеса. Препознаје узроке, елементе и последице историјских конфликта и криза са циљем развијања толеранције, културе дијалога. Препознаје историјски простор на историјској карти.

Оцена - недовољан(1)

Ученик не разуме значење основних историјских појмова, не користи хронолошке термине, није у стању да именује најзначајније историјске личности, процесе и појаве из опште и националне историје. Не успева да препозна историјски простор на историјској карти. Не показује жељу за напредовањем.

ПИСМЕНА ПРОВЕРА

Писмене провере дуже од 15 минута изводе се према унапред утврђеном плану. Оцене су јавне, ученици и родитељи имају увид у рад, оцена се уписује у дневник.

Скала оцењивања

одличан (5) 86-100% - напредни ниво - закључивање, примена врло добар (4) 71-85% - средњи ниво - разумевање, закључивање добар (3) 61-70% - средњи ниво - репродукција, разумевање довољан (2) 41-60% - основни ниво - именује, препознавање недовољан (1) 0-40%

АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

У активност улазе усмени одговори на часу, решавање задатака, сналажење на историјској карти, израда домаћих задатака, успешност у групном раду, сарадња у тиму, однос према раду....

РАДОВИ УЧЕНИКА

Ученици могу радити презентације, есеје, интервјуе, биографије током школске године у договору са наставником.

Ученички радови оцењује се кроз вредновање активности и ангажовање током рада, знања које је ученик стекао и применио у раду, излагање резултата пред одељењем и на основу самог квалитета рада.

ПРОЈЕКАТНА НАСТАВА

Критеријуми :

Сарадња са члановима тима, поштовање договора, учешће у активностима и дискусијама, решавање задатака, презентовање резултата рада

Формативно оцењивање

ЗЕЛЕНИ СМАЈЛИ

а) Показује изразит интерес за предмет. Тачно и темељно посматра, логички повезује и образлаже сложене појмове. Уочава суштину, учи са разумевањем. Проналази решења која нису првобитно дата. Стечено знање примењује на нове, сложеније примере. Креативно примењује усвојене вештине и знања у новим ситуацијама. Способан је преносити знања другим ученицима. Реагује брзо, одговара темељно и аргументовано. Самостално и тачно решава проблемске ситуације.

б) Ученик/ца успешно повезује градиво из више предмета (нпр. градиво историје са сродним темама из српског језика и књижевности, географије, верске наставе, грађанског, страног језика...)в) Ученик/ца повезује градиво историје са градивом из претходних година

ЖУТИ СМАЈЛИ

а) На питања одговара углавном самостално мада често изостаје тачност. Уочава грешке и исправља их уз помоћ наставника.

ЦРВЕНИ СМАЈЛИ

а) Не познаје основне појмове, нема примене знања. Изостаје решавање најједноставнијих примера и уз помоћ наставника. б) Ученик/ца не доноси потребан прибор за час и/или не ради домаће задатке.

Наставници историје Бранкица Поповић, Марко Илић и Јелена Илић

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА ЗА ПРЕДМЕТ ГЕОГРАФИЈА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Ученик се из предмета ГЕОГРАФИЈА оцењује најмање два пута у полугодишту у петом разреду а четири пута у полугодишту у шестом, седмом и осмом разреду.

Бројчаном оценом изражава се:- степен остварености прописаних стандарда- ангажовање ученика у настави

- **ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ**- обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области или теме, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног оцењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

У току полугодишта ученици од 5. до 8. разреда се из Географије оцењују на три начина: 1) Усмено 2) Писмено 3) На основу активности на часу (слободна наставникова процена о раду ученика током једног полугодишта/школске године). Ученик може бити оцењен током сваког дела часа (уводног, главног и завршног) и на свим типовима часа (обрада, утврђивање и систематизација). Оцена је јавна са образложењем и препоруком за даљи рад. Оцена се бележи у педагошку свеску и уноси у дневник.

- **УСМЕНА ПРОВЕРА** постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика. Начини оцењивања: дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји...

- **ПИСМЕНА ПРОВЕРА** постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта. Ученик ће имати најмање једну оцену (у полугодишту) на контролном задатку дужем од 15 минута. Писмени одговор изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцене су јавне, ученик има увид у свој рад.

Тестови дужи од 15 минута су најављени, оцена се уписује у дневник у року од осам дана од дана провере. Реализује се на крају наставне области, а према плану предметног наставника. Тест у трајању до 15 минута обавља се без најаве, оцена се уписује у педагошку свеску, јер тако родитељ има увид у постигнућа детета, а спроводи се ради утврђивања остварености циља часа и савладаности дела реализованих садржаја. Формативно оцењивање, у смислу овог правилника, јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру обавезног предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) са и без модула, као и праћење владања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, изборних програма, активности са и без модула, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Тест се вреднује кроз проценте – бодове:

Одличан(5) 86-100%; Врло добар(4) 70-85%; Добар(3) 50-69%; Довољан(2) 30-49% Недовољан(1) 0-29%
Скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, али не више од 5%.

ПРОВЕРА КАРТОГРАФСКЕ ПИСМЕНОСТИ може бити остварена усменим и писменим путем (неме карте).

- **АКТИВНОСТ** на часу: Активност ученика прати се и вреднује континуирано током наставног процеса. Елементи формативног оцењивања чине (по правилу у педагошкој евиденцији): усмени одговори, писмене провере до петнаест минута, ангажовање, степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, практичан рад, излагања и представљања изложби радова, пп презентација, резултата истраживања, плаката/паноа, модела, цртежа, графикона, табела, постера, збирке одабраних ученикових продуката рада - портфолија, у складу са програмом географије, домаћи задаци, однос према раду, писање есеја, учешћа у дебати и дискусији, сарадња у тиму, комуникација у тиму, показивање иницијативе, заинтересованост, ... као и учешће на општинском, окружном или републичком такмичењу и учешће на националним и међународним такмичењима.

Практични рад, пројекат је индивидуални или групни облик рада на одређену тему. Рад у групи подразумева тимски рад ученика, ангажованост, размену, повезивање и примену идеја има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом

и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Рад на пројекту оцењује се кроз вредновање активности и ангажовања током рада на пројекту, знања које је ученик стекао и применио у раду, продукт пројекта и излагање резултата рада.

Прати се његово залагање, труд, постигнуће, напредак, активно учествовање пре заокруживања формативне оцене у сумативну. Наставник повремено прегледа ученичке радове, школску (радну) свеску (садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове) и може их оценити и уписати у педагошку евиденцију. Подаци као што су степен самосталности у раду, креативност, степен ангажовања, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење, бележе се у педагошку свеску. У закључну оцену за крај полугодишта/школске год. могу да уђу и остале активности и интересовања ученика, његова залагања, прикази занимљивих текстова из научно-популарне литературе, редован долазак на часове додатне и допунске наставе, припремне наставе... Оцена из активности позитивно утиче на мотивацију ученика, а може бити од значаја и за општи успех ученика у његову корист.

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцену:

У ПЕТОМ разреду - област ФИЗИЧКА ГЕОГРАФИЈА:

Одличан (5) добија ученик који препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање, у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, самостално се сналази на географској карти, лако логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који зна димензије Земље и у главном објашњава последице Земљиног облика и њених кретања, разуме физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и познаје мере за његову заштиту, обнову и унапређивање, у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања, у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) добија ученик који описује небеска тела и њихова кретања, разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери), у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) добија ученик који именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред, описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања, именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних географских објеката, појава, процеса и односа. Знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује жељу за напредовањем као ни интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

У ШЕСТОМ разреду:

Одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, лако логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује, показује

висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

- област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ: доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте.

- област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА: објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља, објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности, вреднују алтернативе за одрживи развој усвојој локалној средини, Србији, Европи и свету, представља процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света

- област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА: објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије.

Врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику

самосталност и висок степен активности и ангажовања, у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

- област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ: разуме просторне (топографске) и каузалне везе географских чињеница - објеката, појава, процеса и углавном самостално доноси закључке о њиховом односу на основу анализе географске карте.

- област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА: описује утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља, познаје утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности, разуме алтернативе за одрживи развој усвојој локалној средини, Србији, Европи и свету, описује процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света, углавном се самостално сналази на географској карти

- област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА: познаје географске везе (просторне и каузалне, директне индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије, илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.

Добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

- област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ: одређује стране света у простору и на географској карти, одређује положај места и тачака на географској карти, препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом, приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом.

- област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА: разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва, именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)

- област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА: описује природне и друштвене одлике Европског континента и наводи његове географске регије.

Довољан (2) добија ученик који препознаје њихове основне одлике знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.

- област ГЕОГРАФСКЕ ВЕШТИНЕ: разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања, наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта), препознаје и чита географске и допунске елементе карте.

- област ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА: познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред, дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране

- област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА: препознаје основне природне и друштвене одлике континента Европа. Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних појмова из картографије, области друштвене географије и регионалне географије (Европа). Знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не

показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује жељу за напредовањем ангажовањем као ни интересовање за учешће у активностима.

У СЕДМОМ разреду - област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

Одличан (5) добија ученик који објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама, доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава, самостално се сналази на географској карти, у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који разуме географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, углавном се самостално служи географском картом, у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове, специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и одабраним државама, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања, у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) добија ученик који описује природне и друштвене одлике континента Европе и наводи њене географске регије, описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове географске регије у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) добија ученик који именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике препознаје њихове основне одлике знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних појмова из регионалне географије Европе и ваневропских континента. Знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује жељу за напредовањем ангажовањем као ни интересовање за учешће у активностима.

У ОСМОМ разреду- област РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА:

Одличан (5) добија ученик који објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије, самостално се сналази на географској карти, у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља Р. Србије, логички повезује чињенице и појмове; објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности у нашој земљи, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који познаје природне и друштвене одлике наше државе и описује географске везе и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије, углавном се

самостално сналази на географској карти, углавном самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања, у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) добија ученик који описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) добија ученик који препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе, знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, није самосталан у сналажењу на карти, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних појмова из регионалне географије Р. Србије, њених природних и друштвених обележја, знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Оцењивање постигнућа ученика по ИОП-у

Ученик коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и посебних стандарда постигнућа у

току савладавања индивидуалног образовног плана, на начин који узима у обзир његове језичке, моторичке и чулне могућности (ИОП1, ИОП2)

Ученик који стиче образовање и васпитање по прилагођеним стандардима постигнућа, оцењује се на основу његовог ангажовања и степена остварености циљева и прилагођених стандарда постигнућа.

Ученик са изузетним способностима ИОП3 који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних циљева, општих и посебних стандарда постигнућа и ангажовања. Ученик који се образује по ИОП-у оцењује се на начин и према исходима планираним ИОП-ом, а у складу са посебним законом:

- оцену одличан (5) добија ученик који остварује значајан напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз веома висок степен ангажовања;

- оцену врло добар (4) добија ученик који остварује значајан напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања;

- оцену добар (3) добија ученик који остварује напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз ангажовање ученика и помоћ наставника;

- оцену довољан (2) добија ученик који остварује минималан напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз значајну помоћ наставника и ангажовање ученика;

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не достиже захтеве по прилагођеним стандардима постигнућа ревидира се индивидуални образовни план.

Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. .

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА за успех из предмета Географија не може да буде мања од:

1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50; 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49; 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49; 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

Закључена оцена може бити и већа уколико је процена да је знање и заглагање ученика на вишем нивоу него што оцене показују; уколико ученик покаже изузетан напредак и уколико се процени да би виша оцена стимулативно деловала на ученика.

Актив наставника географије: Татјана Милановић Заплатић, Тања Поповић, Зоран Стојиновић

Критеријуми и елементи оцењивања у настави физике

Критеријуми и елементи оцењивања у настави физике су у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању -Министарства просвете -"Службени гласник РС", број 10 од 09.02.2024.год.

Ученици од шестог до осмог разреда се из физике оцењују на три начина:

1. усмено, 2.писмено, 3.на основу активности на часу.(формативно, сумативно оцењивање)

Усмено одговарање

Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Могу бити испитивани сваког часа, с тим што имају право на извињење и то пре почетка часа, уколико процене да нису спремни за одговарање из оправданих разлога (дуже болести и сл.). Извињење се не може искористити када наставник прозове ученика, већ искључиво пре. Оцена се уписује у дневник. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

Усмене провере се обављају у току целе школске године. Најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере знања у току 1 тромесечја, дакле 2 оцене за полугодиште.

Писмене - контролне вежбе

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена је јавна и уписује се у дневник. Питања и задаци који су садржани у контролној вежби су комбиновани, у смислу теоријска питања и рачунски задаци.

Писмене провера се такође обављају у току целе школске године. Најмање једна оцена треба да буде на основу писмене провере знања у току једног тромесечја, дакле две оцене за једно полугодиште.

У табели су истакнути критеријуми за оцењивање контролне вежбе:

оцена	процент	образовни ниво	образовни ниво
1	0-29%		
2	30%-49%	основни ниво	препознавање
3	50%-69%	средњи ниво	репродукција
4	70%-85%	средњи ниво	разумевање
5	86%-100%	напредни ниво	примена

Иницијално процењивање - тестирање знања - спроводи се на почетку школске године, по правилу до краја треће недеље од почетка школске године. Иницијално процењивање се најављује *три радна дана* пре планираног одржавања и не убраја се у планирани годишњи број писмених провера за школску годину. Резултат иницијалног процењивања се уписује у педагошку документацију, не оцењује се, а служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика. Наставник, пружа правовремену повратну информацију о резултату задатог иницијалног процењивања ученику, као и родитељу.

Пројекат и практични рад (оглед, лабораторијска вежба, практични задатак)

- *пројекат*: групни облик рада на одређену тему, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење;

рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Начини оцењивања: Експерименти, истраживачки пројекти

- *практични рад*: ученик/ученица се оцењује: за извођење огледа/лабораторијске вежбе -задатка, давање једноставног објашњења рада (поступка) формативним оцењивањем које се бележи у Есд у виду смајлија. Пет смајлија се претвара у сумативну оцену одличан (5).

Активност и резултати рада ученика - У активности ученика спадају кратки усмени одговори на часу приликом обнављања или обраде нове лекције, израда домаћих задатака, рад лабораторијских вежби, кратки пројекти, петнаестоминутне провере, израда цртежа и презентација. Наставник сваки час прати активности ученика и благовремено бележи у своју педагошку свеску. На тај начин наставник формативно оцењује ученика.

Целокупна активност ученика може бити изражена сумативном оценом у дневнику.

Затим, то су различите активности којима се показује примена знања ученика, као што су самосталност, показане вештине и амбиције у коришћењу материјала, алата, инструмената и др. у извођењу задатка, као и примена мера заштите и безбедности према себи, другима и околини, а које су у складу са програмом физике. Ученик се оцењује на основу:

- излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, графикони, табеле, постери...)

- доприноса у учешћу у дебати и дискусији

- учешће на општинском, окружном или републичком такмичењу (пласман на општинско, прва три места на општинском и окружном такмичењу и пласман на републичко добија се оцена одличан(5))

- учешће на националним и међународним такмичењима

- доприноса у учешћу у различитим облицима групног рада.

Домаћи задатак - наставник вреднује сваки домаћи задатак својим потписом. Пет сакупљених потписа вреднују се оценом за једну више од оне која треба да се упише у дневник. Ученик сам одлучује да ли ће и када ће користити плусеве. Плусеви се сакупљају целе године. Искоришћени плусеви се више не рачунају. Уколико ученик не искористи плусеве за повећање оцене, на крају тромесечја се уноси сумативна оцена у дневник.

Рад на часу- подразумева ученикову пажњу, праћење (слушање наставника или ученика док излажу), једном речју активно учествовање у наставном процесу. За активност на часу ученик може добити плус. Овде се могу добити и минусеви за непажњу и непраћење на часу. На крају сваког тромесечја уноси се сумативна оцена за учествовање у раду.

Сјајна идеја - добија онај ученик/ученица који у току часа, закључи, повеже, нађе решење за постављени проблем, покаже своју генијалност! Вредност идеје је одличан (5) или плус.

Закључна оцена утврђује се на крају 1. и 2. полугодишта, на основу свих појединачних оцена(најмање 4 оцене током полугодишта) које су унете у дневник од почетка шк.године.

Школска свеска - наставник може да оцени радну свеску ученика на крају полугодишта шк г. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, цртеже, графиконе, додатне текстове...

Петнаестоминутне провере

Овакав вид провере не мора бити унапред најављен. Служи као повратна информација ученику и наставнику о постигнућу ученика, утиче на оцену из активности и може се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања. Као почетно полазиште код закључивања оцене узима се у обзир аритметичка средина оцена из елемената оцењивања.

Осим аритметичке средине, у закључну оцену улазе све белешке праћења рада ученика.

Закључна оцена не може да буде мања од:

1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;

2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;

3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;

4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

5) *недовољан (1)*, ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонификованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Критеријуми за вредновање групног рада

Групни рад	Елементи процене задатка са показатељима		
Ниво постигнућа	Рад у групи	Познавање тематике	Размена, повезивање и примена идеја
<i>комплетно</i>	Ученик сарађује са члановима групе, уважава њихове потребе како би се задатак што успешније обавио.	Ученик поседује знања, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје.	Ученик размењује идеје са другима и примењује идеје за решавање задатка.
<i>делимично</i>	Ученику је потребна помоћ како би сарађивао са члановима групе.	Ученик поседује извесна знања и мало суделује у размени идеја.	Ученику је потребна помоћ у примени идеја у решавању задатка
<i>ништа</i>	Ученик је неуспешан кад ради у групи.	Ученик омаловажава мишљење осталих чланова у тиму.	Ученик не доприноси заједничком раду.

Врста, ниво и обим знања као и ангажовање ученика из предмета физика, оцењују се бројчано у складу са законом и прописима, повезани са критеријумима оцењивања, а засновани према исходима постигнућа ученика, тако да оцену:

одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

довољан (2) добија ученик који знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који

се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

- Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена (*најмање четири оцене током полугодишта) које су унете у дневник од почетка школске године.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Опис потребних знања и вештина за добијање оцене из физике:

Оцена одличан (5)

Ученик примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама;

Самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;

Бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података

Формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;

Решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;

Изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;

Самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, показује иницијативу и прилагођава извођење, начин рада и средства новим ситуацијама;

Доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја” у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продуката у задатом временском оквиру;

Утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;

Континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Ученик репродукује градиво, разуме, надограђује стечена знања.

Самостално образлаже садржај наводећи и своје примере, решава и сложене проблеме и задатке. Одлично познаје физичке појаве, изводи закључке на основу физичких појава које је видео или замислио, повезује податке са графика и других визуелизација, корелише стечена знања са садржајима других предмета.

Може преносити своја знања другима и сигурно и јасно излаже сопствене ставове о проблематици.

Оцена врлодобар (4)

Логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;

Повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;

Пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;

Заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;

Уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација;

Изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;

Самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
Планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада;
Планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе;
Континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.
У стању је да надогради стечена знања. Садржај образлаже самостално, користи задате примере и самостално решава проблеме и задатке. Познаје ознаке физичких величина, повезује задате податке, ретко не може да реши сложене проблеме и задатке, није самосталан у решавању најтежих задатака.
Приликом израде рачунских задатака сналази се и решава и задатке који су сасвим нови, уз повезивање свих стечених знања из свих школских предмета., коришћењем већ виђених и решених задатака.

Оцена добар (3)

Разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
Разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;
Уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;
Бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;
Уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући коришћење информационих технологија;
Самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
Извршава додељене задатке у складу са циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја;
Планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
Показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.
Ученик репродукује и разуме основне физичке појмове, разуме садржај, али је површан у његовој примени. Садржај може образложити користећи задате примере, али уз интервенцију наставника.
Познаје основне физичке формуле, самостално решава задатке средње тежине, и проблеме.
Уме да реши рачунске задатке који су слични задацима рађеним на редовној настави.
Понекад греша приликом самосталног решавања сложених проблема или задатака.
Повезује податке приказане графицима, сликама или таблицама и интерпретира их самостално.
Јасно излаже садржаје али је нејасан у аргументацији.

Оцена довољан (2)

Познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;
Усвојио је одговарајућу терминологију;
Закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;
Способан је да се определи и искаже став;
Примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;
Уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
Уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
Извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја;
Планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса;
Повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Ученик репродукује и препознаје основне појмове: разуме садржај, али не зна да га примени ни образложи на непознатим задацима.

Познаје основне физичке формуле, али често греша приликом самосталног решавања чак и једноставних проблема и задатака.

Препознаје податке приказане графицима, сликама или у табелама али их не може у потпуности самостално интерпретирати, већ му је потребна помоћ наставника.

Аргументује површно и несигурно па је нејасан и у излагању градива.

Оцена недовољан (1)

Ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Ученик не препознаје основне физичке појмове, или их само може набројати.

Не показује разумевање садржаја ни уз помоћ наставника и није у стању самостално да га репродукује.

Не може самостално да решава најпростије рачунске задатке. Наставници физике : Александар Пузовић и Весна Рибић

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац,

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац,

Стручно веће за предмет Математика основне школе ОШ "Николај Велимировић", Шабац, у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, донело је следеће одлуке везане за оцењивање ученика од 5. до 8. разреда

Елементи оцењивања из математике су:

– усвојеност образовних садржаја;

– израда домаћих задатака; – активност ученика на часу;

Приликом писмене провере знања скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

ОЦЕНА ПРОЦЕНАТ ТАЧНИХ ОДГОВОРА

одличан (5) 86%-до 100%

врло добар (4) 70%-до 85%

добар (3) 50%-69%

довољан (2) 30%-49%

недовољан (3) од 0%-29%

У зависности од тежине теста дозвољена су одступања од $\pm 5\%$.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

За сваки разред критеријуми сумативног оцењивања су наведени табеларно:

Критеријуми оцењивања – 6. разред					
Оцена	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема Очекивано постигнуће					
Природни бројеви и дељивост	Не испуњава захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене;	Ученик уме да: упоређује бројеве у скупу \mathbb{N}_0 ; врши сабирање, одузимање, множење и дељење два броја; решава једначине са непознатом у једном члану ; уз помоћ Веновог дијаграма одреди пресек и унију скупова; дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим;	Ученик испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Ученик уме да: приказује бројеве на бројевној полуправој; одреди унију, пресек и разлику скупова; примени основна правила дељивости са 2,3,4,5,9 и декадним јединицама; одреди НЗС и НЗД за дате бројеве;	Ученик испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: решава једначине са две операције; решава једноставније неједначине; израчунава вредност израза са више операција различитог приоритета;	Ученик испуњава све захтеве за врло добру оцену и још уме да: постави бројевни израз и одреди његову вредност; постави и реши једначину и неједначину према условима из задатка; примењује Венов дијаграм два скупа у решавању проблемских задатака; примењује правила дељивости у проблемским задацима;
примени НЗС и НЗД у практичним задацима;					

Критеријуми оцењивања у настави математике године

Критеријуми оцењивања – 6. разред					
Оцена	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема Очекивано постигнуће					
Основни појмови геометрије	Не испуњава захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Ученик уме да: влада појмовима: дуж, полуправа, прав а, угао, раван, троугао, паралелограм(у очаву моделе у разним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор, разликује паралелне и нормалне праве); влада појмом: круг, кружница и уме да их конструише; одреди правац, смер и интензитет вектора;	Ученик испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: конструише кружницу и тетиву; нацрта тангенту, паралелне и нормалне праве; нацрта конвексан многоугао; уочава међусобне односе две праве у једној равни; преслика тачку трансформацијом и централном симетријом;	Ученик испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: примени особине кружнице и круга у конструктивним задацима; пребројава дужи праве и полуправе; преслика геометријски објекат трансформацијом и централном симетријом;	Ученик испуњава све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Примењује особине централне симетрије и трансформације; примени основне геометријске појмове у сложенијим рачунским и конструктивним задацима;

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Добар (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик	
Разломак	Не испуњава захтеве за	запише део	испуњава све	испуњава све	испуњава све
	<p>довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене</p>	<p>целине као разломак; преведе децималне разломке у децимални запис и обрнуто; сабира и одузима разломке истих именилаца (у децималном запису са истим бројем децимала) ; упоређује разломке истих именилаца; множи два разломка у оба записа; одређује n-ти део неке величине; чита дијаграме и табеле; одреди проценат неке величине.</p>	<p>захтеве за довољну оцену и још уме да: приказује разломке на бројевној полуправој; - проширује и скраћује разломке; - упоређује разломке различитог записа; - изводи све операције са два разломка у оба записа; - решава једноставније једначине; - одреди приближну вредност; - израчунава вредност бројевног израза са операцијама различитог приоритета. - примени проценат у једноставнијим задацима; - одреди размеру и аритметичку средину;</p>	<p>захтеве за добру оцену и још уме да: - решава сложеније бројевне изразе (укључујући и двојни разломак); - поставља бројевне изразе;</p>	<p>захтеве за врло добру оцену и још уме да: саставља и решава једначине и неједначине везане за реалне ситуације; - примењује размеру и аритметичку средину; - примењује проценат у сложенијим задацима.</p>

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Добар (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће	Не испуњава захтеве за	Ученик уме да: - уочава	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све
Осна симетрија	<p>довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене</p> <p>Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене</p>	<p>осносиметричне фигуре користећи слику (пресавијањем папира); - конструише симетралу дужи и симетралу угла;</p>	<p>захтеве за довољну оцену и још уме да: - нацрта осносиметричне фигуре; - одређује осе симетрије осносиметричних фигура; - конструктивно дели дуж и угао на 4 једнака дела;</p>	<p>захтеве за добру оцену и још уме да: примењује симетралу дужи у конструкцији нормалних и паралелних правих;</p>	<p>захтеве за врло добру оцену и још уме да: користи особине симетрале дужи и симетрале угла у разним конструктивним задацима</p>

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Добар (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће	Не испуњава захтеве за	Ученик уме да:	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све
Угао	<p>довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене</p>	<p>врсте углова; - сабира и одузима два угла у степенима;</p>	<p>захтеве за довољну оцену и још уме да: - графички и рачунски сабира и одузима углове; - одреди комплементаран и суплементаран угао;</p>	<p>захтеве за добру оцену и још уме да: - уочава упоредне и унакрсне углове и решава задатке везане за њих; - сабира и одузима углове мерене различитим јединицама; - множи и дели углове бројевима 2,3,4,5,6,8...;</p>	<p>захтеве за врло добру оцену и још уме да: Решава сложеније задатке са угловима користећи осбине упоредних, унакрсних, комплементарних и суплементарних углова; решава задатке везане за углове уз трансверзалу, као и углове са паралелним крацима и углове паралелограма;</p>

--

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће

Цели бројеви	Не испуњава захтеве за	Ученик уме да: прочита, запише	Ученик испуњава све захтеве за	Ученик испуњава све захтеве за	Ученик испуњава све захтеве за врло
	довољну оцену;	и	довољну оцену и још уме да:	добру оцену и још уме да:	добру оцену и још уме да:
	Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене;	упоређује бројеве у скупу Z ; зна да одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја врши сабирање, одузимање, множење и дељење два цела броја; решава једначине са непознатом у једном члану ;	Ученик уме да: приказује бројеве на бројевној полуправој; зна да израчуна једноставнији бројевни израз решава једноставније примере једначина и неједначина у скупу Z	решава једначине са две операције; решава једноставније неједначине; израчунава вредност израза са више операција различитог приоритета;	постави бројевни израз и одреди његову вредност; постави и реши једначину и неједначину према условима из задатка;

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће	Не испуњава захтеве за	Ученик уме да: прочита, запише	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све
Рационални бројеви	довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене;	и упоређује бројеве у скупу Q ; зна да одреди супротан број апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја врши сабирање, одузимање, множење и дељење два рационална броја; решава једначине са непознатом у једном члану ; зна да запише проценат у облику рационалног броја	захтеве за довољну оцену и још уме да: Ученик уме да: приказује бројеве на бројевној полуправој; зна да израчуна једноставнији бројевни израз; решава једноставније примере једначина и неједначина у скупу Q ; решава једноставан пример пропорције; прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему(стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм)	захтеве за добру оцену и још уме да: решава једначине са две операције; решава једноставније неједначине; израчунава вредност израза са више операција различитог приоритета; зна да одреди проценат неког броја и решава лакше примере са процентима; тумачи податке приказане табелом и графички	захтеве за врло добру оцену и још уме да: постави бројевни израз и одреди његову вредност; постави и реши једначину и неједначину према условима из задатка; примени проценат и пропорцију у реалним ситуацијама

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Добар (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће	Не испуњава захтеве за	Ученик уме да: -препозна врсту	Ученик испуњава све захтеве за	Ученик испуњава све захтеве за	Ученик испуњава све захтеве за врло
Троугао	<p>Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене</p> <p>Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене</p> <p>Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене</p>	<p>троугла на основу својстава</p> <p>-конструише угао од 60° и 90°</p> <p>-уочи одговарајуће елементе подударних троуглова</p>	<p>довољну оцену и још уме да: -користи делове углова 60° и 90° за конструкцију других углова</p> <p>-утврди да ли су два троугла подударна на основу својства подударности; -одреди центар описане и уписане кружнице</p>	<p>добру оцену и још уме да: - конструише троугао на основу задатих елемената – странице и углови троугла</p> <p>-примени центар описане и уписане кружнице троугла у конструктивним задацима</p>	<p>добру оцену и још уме да: -примени својства троугла у једноставнијим проблемским задацима</p>

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће	Не испуњава захтеве за	Ученик уме да: -класификује	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све
Четвороугао	довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	четвороуглове на основу њихових својстава - израчуна непознате углове у четвороуглу	захтеве за довољну оцену и још уме да: - конструише квадрат, правоугаоник и ромб на основу задатих елемената(стране и углови) -израчуна непознате углове паралелограма и трапеца у једноставнијим примерима	захтеве за добру оцену и још уме да: -конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (стране и углови и дијагонала четвороугла) - сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама	захтеве за врло добру оцену и још уме да: - примени својства четвороуглова у једноставнијим примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим примерима проблемским задацима

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић” , Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 6. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће	Не испуњава захтеве за	Ученик уме да: - израчуна	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све	Ученик испуњава све
Површине троугла и четвороугла	<p>довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене</p> <p>Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене</p>	површину троугла,квadrat а и правоугаоника користећи обрасце;	захтеве за довољну оцену и још уме да: - израчуна површину паралелограма и трапеза користећи обрасце;	захтеве за добру оцену и још уме да: - израчуна површину троуглова и четвороуглова користећи обрасце и разложиву једнакост	захтеве за врло добру оцену и још уме да: Решава сложеније задатке са површинама четвороугла

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 7. разред

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године					
Критеријуми оцењивања – 7. разред					
Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)					
Тема Очекивано постигнуће					
Реални бројеви	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик испуњава	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	израчуна квадрат целог броја и квадратни корен ненегативног целог броја у једноставнијим случајевима; реши једначину $x^2=4$, $x^2=9, \dots$; $2=4$, $x^2=9, \dots$; реши једначину $\sqrt{x}=3$, $\sqrt{x}=5, \dots$ попуни табелу директне пропорционалности;	све захтеве за довољну оцену и још уме да: израчуна вредност једноставнијих израза са квадратима и коренима реалних бројева; врши једноставнија упоређивања реалних бројева; нацрта график директне пропорционалности на основу формуле; решава једначине облика $2=b$; $\sqrt{x}=a$, $a < x$	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: израчуна квадратни корен природног броја користећи растављање на чиниоце и особине кореновања; користи особине кореновања; реши једначину облика $\sqrt{x^2}=a$; рационалише именилац разломка; одреди да ли је број ирационалан коришћењем децималног записа;	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: израчуна вредност сложенијих бројевних израза са реалним бројевима; врши сложенија упоређивања реалних бројева; примени у геометрији квадрат и квадратни корен реалног броја; примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама; одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку;

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 7. разред

Оцена	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема	Очекивано постигнуће				
Питагорина теорема	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик испуњава	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	израчуна непознату страницу правоуглог троугла на основу познатих двеју страница; израчуна обим, површину и дијагоналу правоугаоника на основу познатих страница правоугаоника; израчуна обим и површину квадрата на основу познате странице квадрата;	све захтеве за довољну оцену и још уме да: примени Питагорину теорему на троугао и четвороугао, где су сви елементи дати у поставци задатка, уочавањем правоуглог троугла; рачуна обим и површину поменутих фигура на основу датих података, користећи Питагорину теорему; израчуна непознати елемент троугла или четвороугла са датог цртежа користећи Питагорину теорему;	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Израчуна растојање две тачке у координатном систему коришћењем ПТ; користи својства троугла и четвороугла и Питагорину теорему при рачунању обима и површине, на основу елемената који нису непосредно дати у формулацији задатка, а захтевају примену Питагорине теореме;	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: користи правоугли троугао са угловима 30о, 60о и 90о и једнакокрако-правоугли троугао при решавању задатака; конструише тачке са ирационалним координатама на бројевној правој;

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић”, Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 7. разред

Оцена	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема	Очекивано постигнуће				
Цели	Не испуњава	Ученик уме да:		Ученик испуњава	Ученик испуњава
алгебарски изрази	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	множи и дели степене истих основа; множи и дели степене истих изложилаца; степенује степен; израчуна степен целог броја; сабира и одузима сличне мономе; множи мономе; сређује једноставније полиноме са целобројним коефицијентима;	све захтеве за довољну оцену и још уме да: користи правила степеновања при рачунању вредности израза са степенима; рачуна вредност израза са степенима свођењем степена на исту основу; упоређује степене истих основа или истих изложилаца; решава једноставније једначине са степенима; израчуна вредност једноставнијих израза са променљивом. сабира, одузима и сређује полиноме; множи два бинома; квадрира бином; растави полином на чиниоце применом дистрибутивног закона, квадрата бинома и разлике квадрата(једноставнији примери);	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: сређује сложеније изразе са степенима; примени формулу за разлику квадрата; реши једначину применом сређивања полинома(једноставнији примери); помножи два полинома и среди добијени резултат; трансформише алгебарски израз и сведе га на најједноставнији облик;	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: скрађује разломак са степенима; упоређује степене довођењем на исту основу или изложилац; решава сложеније једначине са степенима; израчуна вредност сложенијих израза са променљивом; трансформише алгебарски израз и сведе га на најједноставнији облик; реши сложеније једначине са полиномима; растави полином на чиниоце коришћењем више метода; примени разлику квадрата и квадрат бинома при израчунавању израза; примени полиноме у геометрији и практичним задацима;

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 7. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)					
Тема Очекивано постигнуће					
Многоугао	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик испуњава	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	препозна основне елементе многоугла(стран ице, углове,...); нацрта многоугао датог броја страница; израчуна обим многоугла познатих дужина страница;	све захтеве за довољну оцену и још уме да: израчуна збир унутрашњих углова и број дијагонала неког многоугла; израчуна спољашњи, унутрашњи и централни угао правилног многоугла; израчуна обим и површину правилног троугла, четвороугла, шестоугла на основу дате странице;	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: конструира правилан многоугао; конструира тежиште и ортоцентар произвољног троугла; израчуна број страница правилног многоугла на основу познатих елемената многоугла;	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: рачуна обим и површину правилног многоугла на основу података који нису непосредно дати у формулацији задатка; примени особине тежишта и ортоцентра троугла; примени подударност троуглова у сложенијим примерима;

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 7. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Добар (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очекивано постигнуће

Круг	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик испуњава	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	препозна основне елементе круга(центар, полупречник, пречник,...); нацрта круг датог полупречника; израчуна обим и површину круга датог пречника или полупречника;	све захтеве за довољну оцену и још уме да: израчуна централни и периферијски угао круга; препозна и представи појмове: тетива, тангента, централно растојање праве; израчуна дужину кружног лука и површину исечка круга на основу датог полупречника и централног угла; израчуна површину кружног прстена на основу датих полупречника;	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: преслика геометријски објекат ротацијом; примени, у једноставнијим случајевима обим, површину, дужину лука и површину делова круга код многоуглова и у практичним задацима; рачуна обим и површину круга уписаних у или описаних око многоуглова;	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: рачуна обим и површину делова круга где неопходни подаци нису непосредно дати у формулацији задатка; израчуна обим и површину сложенијих фигура;

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 7. разред

Оцена	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема	Очекивано постигнуће				
Обрада	Не испуњава	Ученик уме да:		Ученик испуњава	Ученик испуњава
података	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене	прочита податак из табеле или са графикона; одреди највећу и најмању вредност податка користећи табелу или графикон;	све захтеве за довољну оцену и још уме да: Одреди средњу вредност, медијану и мод на основу датих података;	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Примени средњу вредност, медијану и мод у једноставнијим практичним ситуацијама; Нацрта једноставнији график зависности података;	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Примени средњу вредност, медијану и мод у сложенијим практичним ситуацијама; Нацрта сложенији график зависности података;
Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене					

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
 Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очековано постигнуће	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик	
Сличност троуглова	Не испуњава захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Уочава и препознаје сличне троуглове на слици ако су им познате странице или углови Израчунава странице сличног троугла ако су познате све странице једног од њих и коефицијент сличности Конструктивно подели дуж на задати број једнаких делова применом Талесове теореме	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Израчуна коефицијент сличности и непознате елементе троугла применом сличности троуглова Израчуна непознате дужи са слике примењујући Талесову теорему у једноставнијим примерима	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Израчуна непознате дужи са слике примењујући Талесову теорему у сложенијим примерима Примени сличност троуглова на правоугли троугао	Ученик испуњава све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Примени Талесову теорему у сложеним рачунским и конструктивним задацима Докаже да су два троугла слична применом ставова сличности троуглова

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очековано постигнуће

	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
Тачка, права, раван	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Нацрта и уочи односе између основних геометријских објеката Зна да израчуна дужину ортогоналне пројекције дужи у случају када су крајеви дужи са исте стране пројекционе равни и позната су њихова растојања од те равни	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Решава једноставније задатке везане за ортогоналну пројекцију дужи када су крајеви дужи са разних страна пројекционе равни а позната су њихова растојања од те равни	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Уочава модел диедра на моделима полиедара и решава једноставније проблеме везане за диедар (удаљеност тачке од стране, ивице диедра)	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Решава сложеније задатке који се тичу односа између геометријских објеката Решава сложеније задатке који се тичу диедра и ортогоналне пројекције

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић”, Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема	Очековано постигнуће				
Линеарне	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
једначине и неједначине са једном непознатом	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Реши линеарне једначине и неједначине у којима се непозната појављује само у једном члану	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Реши линеарне једначине и неједначине, средње тежине, на основу еквивалентних трансформација Уме на основу једноставног текста да постави и реши линеарну једначину	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Реши сложеније линеарне једначине и неједначине Уме на основу текста да постави и реши линеарну једначину Уме на основу текста да постави и реши линеарну неједначину Са тачношћу представља скупове решења на бројевној правој	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Реши сложеније линеарне једначине и неједначине Уме на основу текста да постави и реши линеарну једначину Уме на основу текста да постави и реши линеарну неједначину Са тачношћу записује скупове решења

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)					
Тема Очековано постигнуће					
Призма	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Распозна моделе коцке и сликовне приказе квадра и коцке; Уочава њихове моделе у реалним ситуацијама; Зна њихове основне елементе; рачуна њихову површину и запремину	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Разликује врсте правилних призми; Уочава њихове моделе у реалним ситуацијама; Зна њихове основне елементе; Рачуна површину и запремину правилне призме када су потребни елементи непосредно дати у задатку	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину призме или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку, применом Питагорине теореме Израчуна површину дијагоналног пресека	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину сложених тела и призме или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку.

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)					
Тема Очековано постигнуће					
Пирамида	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Распозна моделе правилних пирамида и њихове сликовне приказе ; Зна њихове основне елементе; Рачуна њихову површину и запремину ако су непосредно задати сви потребни елементи	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Разликује врсте правилних пирамида; Уочава њихове моделе у реалним ситуацијама; Рачуна површину и запремину правилне пирамиде када је потребно израчунати само један непознати елемент, а остали потребни елементи непосредно дати су у задатку	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину пирамиде или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку, применом Питагорине теореме Израчуна површину дијагоналног пресека	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину сложених тела и пирамиде или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку, применом Питагорине теореме или сличности троуглова

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године
Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена		(1) Довољан		(2) Дobar		(3) Врло добар		(4) Одличан		(5)	
Тема Очековано постигнуће											
Линеарна функција											
Не испуњава		Ученик уме да:		Ученик		Ученик		Ученик		Ученик испуњава	
захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене		Одреди вредност зависне или независне променљиве функције дате таблицом или формулом		испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Нацрта график линеарне функције Познаје експлицитни и имплицитни облик линеарне функције и зна да из једног облика запише функцију у други облик Одреди ток, нулу и знак функције		испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Одреди ток и знак функције Зна да чита график линеарне функције		испуњава све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Зна својства линеарне функције и уме графички да их интерпретира Решава сложеније задатке везане за линеарну функцију примењујући знања линеарних једначина, неједначина и геометрије			

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ “Николај Велимировић”, Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена	Недовољан (1)	Довољан (2)	Добар (3)	Врло добар (4)	Одличан (5)
Тема Очековано	но постигнуће				
	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
Системи линеарних једначина са две непознате	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Провери да ли је уређени пар решење датог система једначина.	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Реши једноставнији систем линеарних једначина на основу еквивалентних трансформација Уме на основу једноставног текста да постави и реши систем линеарних једначина	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Реши сложеније системе линеарних једначина	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Уме на основу текста да постави и реши систем линеарних једначина

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Дobar (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очековано постигнуће

	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене	Влада појмом ваљка; Уочава његове моделе у реалним ситуацијама; Зна његове основне елементе	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину ваљка када су потребни елементи непосредно дати у задатку	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину ваљка или неки његов елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку Израчуна површину осног пресека	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину сложених тела и ваљка или неки његов елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку.
Ваљак	Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене				

Критеријуми оцењивања у настави математике ОШ "Николај Велимировић", Шабац, школске 2022/23 године

Критеријуми оцењивања – 8. разред

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Добар (3) Врло добар (4) Одличан (5)

Тема Очековано постигнуће

	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
Купа	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Влада појмом купе; Уочава њене моделе у реалним ситуацијама; Зна њене основне елементе	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину купе када су потребни елементи непосредно дати у задатку	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину купе или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку Израчуна површину осног пресека	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину сложених тела и купе или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку, применом Питагорине теореме или сличности троуглова

Оцена Недовољан (1) Довољан (2) Добар (3) Врло добар (4) Одличан (5)					
Тема Очековано постигнуће					
Лопта	Не испуњава	Ученик уме да:	Ученик	Ученик	Ученик испуњава
	захтеве за довољну оцену; Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника; Не испуњава задатке за рад на часу - на основу две формативне оцене Не укључује се у предложене активности - на основу две формативне оцене Не ради редовно домаће задатке - на основу две формативне оцене	Влада појмом лопте; Уочава њене моделе у реалним ситуацијама; Зна њене основне елементе	испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину лопте када су потребни елементи непосредно дати у задатку	испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину лопте или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку	све захтеве за врло добру оцену и још уме да: Израчуна површину и запремину сложених тела и лопте или неки њен елемент када потребни подаци нису непосредно дати у задатку, применом Питагорине теореме или сличности троуглова Израчуна површину пресека лопте и равни

Критеријуми оцењивања из предмета биологије за ученике основне школе

За састављање овог правилника коришћени су званични документи Министарства просвете, према Правилнику о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању - "Службени гласник РС", број 10 од 9. фебруара 2024.

Из предмета биологија, ученик се оцењује бројчано, а у складу са законом и прописима донетим на основу њега.

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцену:

Одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- са лакоћом логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања

Довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Врста, ниво, обим знања и ангажовање ученика се повезују са критеријумима оцењивања који су базирани према исходима постигнућа ученика

ИСХОДИ ПО ТЕМАМА И РАЗРЕДИМА:

(на крају теме ученик би требало да ...)

5. РАЗРЕД

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

Разуме појам живог и истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада; користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;

ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење; једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље; користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

Прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;

ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

Доводи у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; прави разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; илуструје примерима деловање људи на животну средину и схвата последице таквих дејстава; користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;

ТЕМА: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

Идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања; користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;

6. РАЗРЕД

ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

Упоређује грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелије и нивоу организма; повезује грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; одређује положај органа човека и њихову улогу; цртежом или моделом приказује основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; хумано поступа према организмима које истражује; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

Прави разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише; разматра односе међу члановима једне популације, односе између различитих популација, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; повезује узроке нарушавања животне средине са последицама по њу и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине; хумано поступа према организмима које истражује; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

Истражује утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; повезује еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; хумано поступа према организмима које истражује; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

Групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; одређује положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

Прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њиховог истраживања; одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; доведи у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.

7. РАЗРЕД

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

Прикупља и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; упоређује бесполно и полно размножавање; идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; одређује однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ

Одређује положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; упоређује организме на различитим позицијама на „дрву живота“ према начину на који

обављају животне процесе; користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; упоређује грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; повезује грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; одређује положај човекових органа и њихову улогу; цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; хумано поступа према организмима које истражује.

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

Одређује положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; упоређује организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомних кључева; повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

Идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; упоређује прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; повезује утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

Анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); планира време за рад, одмор и рекреацију; доведи у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; аргументује предности вакцинације; примењује поступке збрињавања лакших облика крварења; расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке

8.РАЗРЕД

ТЕМА: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА

Повезује грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; повезује однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини; цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; хумано поступа према организмима које истражује; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

ТЕМА: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

Одговорно се односи према свом здрављу; изражава критички став према медијским садржајима који се баве здравим стилевима живота; повезује промене настале у пубертету са деловањем хормона; идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота; користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; хумано поступа према организмима које истражује; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени

ТЕМА: ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА

Доводи у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; истражује давно нестале екосистеме; повезује промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; повезује промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; установљава узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

ТЕМА: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

Повезује промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; повезује промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени

ТЕМА: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

Критички процењује последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; повезује утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; истражује присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; истражује разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ НА НИВОИМА ПОСТИГНУЋА

На основном нивоу - ученик препознаје, именује и објашњава основна чињеничка знања о типичним, добро познатим биолошким феноменима и једноставним процесима. Познаје основну, за општу културу важну, биолошку терминологију. Изводи једноставна закључивања и уопштавања (на основу понуђених јасних одговора и/или једноставног визуелног оквира), решава једноставне биолошке проблеме и проблем-ситуације са јасним захтевом, малим бројем корака у закључивању и очигледним узрочно-последичним

везама. У практичном раду уме да изведе једноставна истраживања са јасно дефинисаном процедуром. Има функционална знања која су важна за решавање свакодневних животних ситуација.

На средњем нивоу - ученик има сва знања и вештине са првог нивоа, а поред тога има и низ нових компетенција. Познаје репрезентативне феномене и процесе у биологији. Познаје и активно користи основну стручну терминологију. Способан је да уопштава и повезује градиво када су односи јасно видљиви и по узору на познате моделе закључивања. Разуме једноставна објашњења и активно их користи. Врши једноставна предвиђања за типичне ситуације. Решава једноставне биолошке проблеме и проблем-ситуације (са неколико захтева, 2-3 корака у закључивању и једноставним узрочно-последичним везама). У практичном раду уме да реализује прихватљиву процедуру прикупљања, бележења и интерпретирања података, уз асистенцију и чврсто вођење. Може, уз помоћ наставника, да постави једноставну хипотезу и осмисли једноставан експеримент за њену проверу. Разуме значај проверавања у науци.

На напредном нивоу - ученик има све компетенције са претходна два нивоа, а поред тога има и низ посебних знања и вештина. Познаје мање типичне феномене и процесе у биологији. Познаје и активно користи биолошку стручну терминологију. Способан је да уопштава, повезује и интерпретира градиво. Активно примењује и самостално смишља сложенија објашњења (која захтевају увиђање мање очигледних веза између појава, повезивање више фактора и познавање специфичних механизма). Решава биолошке проблеме и проблем-ситуације са више захтева, више корака у закључивању и са сложенијим сплетом узрочно-последичних веза. Врши сложенија предвиђања (на основу вероватноће) и уме да провери њихову тачност. У практичном раду уме да изведе истраживање које је сложено/квантитативно, са вишеструком каузалношћу и исходима. Способан је да систематично прикупља, излаже и уопштава резултате истраживања и разуме зашто је систематичност важна. Способан је за аналитичко и синтетичко мишљење, уме да верификује хипотезу, познаје основе алгоритамског и процесног размишљања и разуме значај проверљивости и критичности знања. Способан је да успешно настави даље академско школовање.

ШТА СЕ И КАКО ОЦЕЊУЈЕ

Иницијално процењивање знања- спроводи се на почетку школске године, по правилу до краја треће недеље од почетка школске године. Иницијално процењивање најављује се *три радна дана* пре планираног одржавања и не убраја се у планирани број писмених провера.

Резултат иницијалног процењивања уписује у педагошку документацију, не оцењује се, служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика. Наставник, пружа правовремену индивидуалну повратну информацију о резултату иницијалног процењивања ученику и родитељу.

Усмена провера постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта. Најмање по једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика.

Начини оцењивања: Дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји...

Писмена провера постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта.

Начини оцењивања: Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова...

Бодовање теста

Постигнуће у тесту се изражава у процентима. За тест даје се оцена пропорционално процентима. Оцена са теста се уноси у дневник у року од осам дана и мора бити евидентирана у распореду контролних и писмених задатака у дневнику и најављена унапред ученицима.

Постигнуће изражено у %	Оцена
100 – 86	Одличан (5)
85 – 71	Врло добар (4)
70 – 51	Добар (3)
50 – 31	Довољан (2)
30 – 0	Недовољан (1)

Пројекат и практични рад (оглед, лабораторијска вежба, практични задатак)

- *пројекат*: групни облик рада на одређену тему, а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Начини оцењивања: Експерименти, истраживачки пројекти

- *практични рад*: ученик/ученица се оцењује: за извођење огледа/лабораторијске вежбе/задатка, давање једноставног објашњења рада (поступка) формативним оцењивањем које се бележи у ес дневник у виду смајлића. Пет смајлића се претвара у сумативну оцену одличан (5).

Активност и резултати рада ученика - су различите активности којима се показује примена знања ученика, самосталност, показане вештине у коришћењу материјала, алата, инструмената и др. у извођењу задатка, као и примена мера заштите и безбедности према себи, другима и околина, а које су у складу са програмом биологије.

Ученик се оцењује на основу:

- излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, графикони, табеле, постери...)

- писање есеја

- доприноса у учешћу у дебати и дискусији

- учешће на општинском, окружном или републичком такмичењу (пласман на општинско, прва три места на општинском и окружном такмичењу и пласман на републичко даје се оцена одличан(5))

- учешће на националним и међународним такмичењима

- доприноса у учешћу у различитим облицима групног рада

Домаћи задатак - наставник вреднује сваки домаћи задатак својим потписом. Пет сакупљених потписа вреднују се оценом за једну више од оне која треба да се упише у дневник. Ученик сам одлучује да ли ће и када ће користити плусеве. Плусеви се сакупљају целе године. Искоришћени плусеви се више не рачунају.

Уколико ученик не искористи плусеве за повећање оцене, на крају тромесечја се уноси сумативна оцена у дневник.

Рад на часу- подразумева ученикову пажњу, праћење (слушање наставника или ученика док излажу), једном речју активно учествовање у наставном процесу. За активност на часу ученик може добити плус. Овде се могу добити и минусеви за непажњу и непраћење на часу. На крају сваког тромесечја уноси се сумативна оцена за учествовање у раду.

Сјајна идеја - добија онај ученик/ученица који у току часа, закључи, повеже, пронађе решење за постављени проблем... покаже своју генијалност! Вредност идеје је одличан (5).

Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена (најмање четири оцене током полугодишта) које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања. Као почетно полазиште код закључивања оцене узима се у обзир аритметичка средина оцена из елемената оцењивања. Осим аритметичке средине, у закључну оцену улазе све белешке праћења рада ученика.

Закључна оцена не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.
- 5) недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Наставник: Јелена Палинкаш и Данијела Вукосавовић

Критеријуми и елементи оцењивања у настави хемије

Ученици од седмог до осмог разреда се из хемије оцењују на три начина:

1. писмено, 2. усмено, 3. на основу активности на часу. (формативно, сумативно оцењивање)

Усмено одговарање

Ученици увек треба да буду припремљени за усмени одговор. Оцена се уписује у дневник. Ученици могу поправљати своје усмене одговоре.

Контролне вежбе

Иницијално процењивање знања- спроводи се на почетку школске године, по правилу до краја треће недеље од почетка школске године. Иницијално процењивање најављује се три радна дана пре планираног одржавања и не убраја се у планирани број

писмених провера.

Резултат иницијалног оцењивања уписује у педагошку документацију, не оцењује се, служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика. Наставник, пружа правовремену индивидуалну повратну информацију о резултату иницијалног оцењивања ученику и родитељу.

Контролне вежбе изводиће се према унапред утврђеном плану који ће бити истакнут на сајту школе. Оцена се уписује у дневник.

У табели су истакнути критеријуми за оцењивање контролне вежбе:

оцена	процент	образовни ниво	образовни ниво
1	0-29%		
2	30%-49%	основни ниво	препознавање
3	50%-69%	средњи ниво	репродукција
4	70%-85%	средњи ниво	разумевање
5	86%-100%	напредни ниво	примена

Активност ученика

У активности ученика спадају кратки усмени одговори на часу приликом обнављања или обраде нове лекције, израда домаћих задатака, рад лабораторијских вежби, кратки пројекти, петнаестоминутне провере, израда цртежа и презентација. Наставник сваки час прати активности ученика и благовремено бележи у своју педагошку свеску. На тај начин наставник формативно оцењује ученика. Целокупна активност ученика може бити изражена сумативном оценом у дневнику.

Петнаестоминутне провере

Овакав вид провере не мора бити унапред најављен. Служи као повратна информација ученику и наставнику о постигнућу ученика, утиче на оцену из активности и може се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене.

Школска свеска

Наставник може да оцени радну свеску ученика на крају полугодишта/школске године. Наставник оцењује: садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове...

Критеријуми за вредновање групног рада

Групни рад	Елементи процене задатка са показатељима		
	Рад у групи	Познавање тематике	Размена, повезивање и примена идеја
<i>комплетно</i>	Ученик сарађује са члановима групе, уважава њихове потребе како би се задатак што успешније обавио.	Ученик поседује знања, активно подстиче размену идеја и знања са члановима групе и уважава њихове идеје.	Ученик размењује идеје са другима и примењује идеје за решавање задатка.

<i>делимично</i>	Ученику је потребна помоћ како би сарађивао са члановима групе.	Ученик поседује извесна знања и мало суделује у размени идеја.	Ученику је потребна помоћ у примени идеја у решавању задатка
<i>ништа</i>	Ученик је неуспешан кад ради у групи.	Ученик омаловажава мишљење осталих чланова у тиму.	Ученик не доприноси заједничком раду.

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцену:

одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

довољан (2) добија ученик који знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

• Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена (* најмање четири оцене током полугодишта) које су унете у дневник од почетка школске године.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена оставрености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Опис потребних знања и вештина за добијање оцене из хемије:

Оцена одличан (5)

Ученик примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; Самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;

Бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података

Формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;

Решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;

Изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;

Самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, показује иницијативу и прилагођава извођење, начин рада и средства новим ситуацијама;

Доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја” у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продукта у задатом временском оквиру;

Утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;

Континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Ученик репродукује градиво, разуме, надограђује стечена знања.

Самостално образлаже садржај наводећи и своје примере, решава и сложене проблеме и задатке. Одлично познаје физичке појаве, изводи закључке на основу физичких појава које је видео или замислио, повезује податке са графика и других визуелизација, корелише стечена знања са садржајима других предмета.

Може преносити своја знања другима и сигурно и јасно излаже сопствене ставове о проблематици.

Оцена врлодобар (4)

Логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;

Повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;

Пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;

Заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;

Уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација;

Изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;

Самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине;

Планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада;

Планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе;

Континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.

У стању је да надогради стечена знања. Садржај образлаже самостално, користи задате примере и самостално решава проблеме и задатке. Познаје ознаке физичких величина, повезује задате податке, ретко не може да реши сложене проблеме и задатке, није самосталан у решавању најтежих задатака.

Приликом израде рачунских задатака сналази се и решава и задатке који су сасвим нови, уз повезивање свих стечених знања из свих школских предмета., коришћењем већ виђених и решених задатака.

Оцена добар (3)

Разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;

Разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;

Уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;

Бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;

Уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући коришћење информационих технологија; Самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине; Извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја; Планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе; Показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Ученик репродукује и разуме основне физичке појмове, разуме садржај, али је површан у његовој примени.

Садржај може образложити користећи задате примере, али уз интервенцију наставника.

Познаје основне физичке формуле, самостално решава задатке средње тежине, и проблеме.

Уме да реши рачунске задатке који су слични задацима рађеним на редовној настави.

Понекад греша приликом самосталног решавања сложених проблема или задатака.

Повезује податке приказане графицима, сликама или таблицама и интерпретира их самостално.

Јасно излаже садржај али је нејасан у аргументацији.

Оцена довољан (2)

Познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;

Усвојио је одговарајућу терминологију;

Закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;

Способан је да се определи и искаже став;

Примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;

Уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;

Уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;

Извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја;

Планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса;

Повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Ученик репродукује и препознаје основне појмове: разуме садржај, али не зна да га примени ни образложи на непознатим задацима.

Познаје основне хемијске формуле, али често греша приликом самосталног решавања чак и једноставних проблема и задатака.

Препознаје податке приказане графицима, сликама или у табелама али их не може у потпуности самостално интерпретирати, већ му је потребна помоћ наставника.

Аргументује површно и несигурно па је нејасан и у излагању градива.

Оцена недовољан (1)

Ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Ученик не препознаје основне физичке појмове, или их само може набројати.

Не показује разумевање садржаја ни уз помоћ наставника и није у стању самостално да га репродукује.

Не може самостално да решава најпростије рачунске задатке.

Наставник хемије Душко Митровић

Критеријуми оцењивања ученика из предмета техника и технологија за V, VI, VII и VIII разред

Елементи оцењивања су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

- активности на часу,
- израде техничких цртежа,
- израде практичних радова,
- израде презентација,
- практичног рада на рачунару,
- усменог испитивања,
- 15-то минутне писмене провере знања,
- активности везане за припреме и учешће на такмичењима и школским манифестацијама,
- повезивање теоријских знања са практичним радом и свакодневним животом.

Различити практични радови, вреднују се на основу :

- сложености рада,
- самосталности израде рада од стране ученика,
- примене мера заштите на раду,
- правилног коришћења различитих алата и прибора,
- прецизности преношења мера са цртежа на материјал,
- прецизност израде делова и завршне обраде,
- функционалности и/или естетске вредности рада,
- мотивисаности ученика током израде рада.

Ученик мора бити оцењен најмање четири пута у сваком полугодишту. Петнаестоминутне провере знања не морају бити унапред најављене. Резултате петнаестоминутне провере наставник уписује у педагошку свеску, а за извођење оцене су неопходне најмање три такве провере.

Оцене на провери знања се формирају по следећим критеријумима:

- Ученик који на провери знања оствари бар 80% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од одличан (5).
- Ученик који на провери знања оствари бар 60% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од врло добар (4).
- Ученик који на провери знања оствари бар 40% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од добар (3).
- Ученик који на провери знања оствари бар 20% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од довољан (2).
- Ученик који на провери знања не оствари бар 20% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом довољан (2).

Након теста ученицима може бити постављено неколико питања како би се утврдила коначна оцена из дате области.

Ученик коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и исхода дефинисаних планом индивидуализације и ИОП-ом.

Бројчана оцена, у току школске године утврђује се на основу следећих критеријума: оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- са лакоћом логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;

– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Закључна оцена из предмета утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године, а у складу са законом. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке на крају другог полугодишта.

Закључна оцена за успех не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

Закључна оцена не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.
- 5) недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Критеријуми оцењивања - V разред

Наставна тема	Оцена			
	2	3	4	5
Животно и радно окружење	–описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање;	–разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју; –наводи занимања у области технике и технологије;	–процењује сопствена интересовања у области технике и технологије; –организује радно окружење у кабинету;	–правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу;
Саобраћај	–процени како би изгледао живот људи без саобраћаја; –наводи професије у подручју рада саобраћаја; –разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила;	–класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени; –направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија;	-аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник; –одговорно се понаша као путник у возилу; –показује поштовање према другим учесницима у саобраћају;	–анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла;
Техничка и дигитална писменост	– исправно користи прибор за техничко цртање -самостално црта (паралелне праве, нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троуглова, геометријске слике)	-правилно чита технички цртеж - самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет	-преноси податке између ИКТ уређаја, користи програм за обраду текста	-користи Интернет сервисе за претрагу и приступање - online ресурсима - представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер
Ресурси и производња	-зна да наброји и наведе основне разлике извора енергије	-наводи начине коришћења обновљивих извора енергије - наводи начине штедње енергије и зна да објасни	-повезује својства природних материјала са применом -објасни технологију прераде и	-уме да објасни алгоритам „од идеје до реализације“, сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета

		разлоге штедне енергије	обrade различитих материјала (дрво, папир, кожа..)	правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду самостално израђује модел
Конструкторско моделовање	–ручно израђује једноставан предмет/модел	–самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/ производ;	–показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха; -планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова;	–активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима пружајући им помоћ; –процењује остварен резултат и развија предлог унапређења.

Критеријуми оцењивања - VI разред

Наставна тема	Оцена			
	2	3	4	5
Животно и радно окружење	-прави разлику између архитектуре и грађевинарства	-повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења;	-анализира карактеристике савремене културе становања;	-класификује кућне инсталације на основу њихове намене;
Саобраћај	-класификује врсте саобраћајних објеката према намени;	-повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе.	-повезује неопходност изградње прописане инфраструктуре за безбедност учесника у саобраћају;	-демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;
Техничка и дигитална писменост	-скицира просторни изглед грађевинског објекта;	-чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта	-чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола	-користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3Д приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; - самостално креира дигиталну презентацију и представља је
Ресурси и производња	-класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене	-повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; - повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова;	-реализује активност која указује на важност рециклаже; - образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; - правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; - повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије;	-повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; - описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране;
Конструкторско моделовање	-самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације модела користећи ИКТ; - креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова)	-припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује;	-изради једноставан модел грађевинске машине	-израђује макету поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;

Критеријуми оцењивања - VII разред

Наставна тема	Оцена			
	2	3	4	5
Животно и радно окружење	-истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству	-повезује развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада;	-повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава	-анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине -повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем
Саобраћај	-провери техничку исправност бицикла;	-демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;	- разликује врсте транспортних машина;	-повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом;
Техничка и дигитална писменост	-објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја; -самостално црта скицом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање;	-образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета;	-користи CAD технологију за креирање техничке документације;	-самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање;
Ресурси и производња	-аргументује значај рационалног коришћења расположивих	-идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене	-класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;	-врши операције обраде материјала који се користе у машинству помоћу

	ресурса на Земљи објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру;	користи прибор за мерење у машинству	-самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта;	одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду;
Конструкторско моделовање	-изради производ у складу са принципима безбедности на раду;	-тимски представља идеју, поступак израде и производ	-врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје;	-креира рекламу за израђен производ;

Критеријуми оцењивања - VIII разред

Наставна тема	Оцена			
	2	3	4	5
Животно и радно окружење	-процењује значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу	-образлаже важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству;	-повезује професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;	-анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи;
Саобраћај	- користи доступне телекомуникационе уређаје	-разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима;	-упоређује карактеристике електричних и хибридниx саобраћајних средстава са конвенционалним	-користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе
Техничка и дигитална писменост	-класификује компоненте ИКТ уређаја према намени;	-црта електричне шеме правилно користећи симболе;	-користи софтвере за симулацију рада електричних кола;	-састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса;
Ресурси и производња	-анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије;	-објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије;	-разликује елементе кућне електричне инсталације;	-повезује електрично коло према задатој шеми -класификује електронске компоненте на основу намене; - аргументује значај рециклаже електронских компоненти;
Конструкторско моделовање	-самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат;	-састави производ према осмишљеном решењу;	-састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом;	-представи решење готовог производа/модела; - процењује свој рад и рад другихи предлаже унапређење реализованог пројекта.

Наставници:
Драгана Блануша
Ивана Искић
Александар Пузовић

**Критеријуми оцењивања ученика из предмета информатика и рачунарство
за V, VI, VII и VIII разред**

Елементи оцењивања су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

практичних радова и вежби (израда задатака, програма, радова...);
пројектних задатака (појединачни или групни рад на крају сваког полугодишта);
активности на часу (ангажованост и успешност постизања тражених нивоа знања);
теоријског знања (електронски упитници, усмено одговарање, петнаестоминутне провере, квизови);
домаћих задатака;
вредновања успеха на различитим нивоима такмичења („Дабар“, програмирање, роботика,
микробит) и резултатима оствареним у раду информатичке секције (смотре, изложбе, приредбе и
манифестације).

Ученик мора бити оцењен најмање два пута у сваком полугодишту. Петнаестоминутне провере знања не морају бити унапред најављене. Резултате петнаестоминутне провере наставник уписује у педагошку свеску, а за извођење оцене су неопходне најмање три такве провере.

Оцене на провери знања се формирају по следећим критеријумима:

Ученик који на провери знања оствари бар 80% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од одличан (5).

Ученик који на провери знања оствари бар 60% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од врло добар (4).

Ученик који на провери знања оствари бар 40% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од добар (3).

Ученик који на провери знања оствари бар 20% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од довољан (2).

Ученик који на провери знања не оствари бар 20% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом довољан (2).

Након теста ученицима може бити постављено неколико питања како би се утврдила коначна оцена из дате области.

Ученик коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и исхода дефинисаних планом индивидуализације и ИОП-ом.

Бројчана оцена, у току школске године утврђује се на основу следећих критеријума: оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- са лакоћом логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Закључна оцена из предмета утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године, а у складу са законом. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке на крају другог полугодишта.

Закључна оцена за успех не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

Закључна оцена не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;

- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.
 5) недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Критеријуми оцењивања - V разред

Наставна тема	Оцена			
	2 - ученик уме да:	3 - ученик уме да:	4 - ученик уме да:	5 - ученик уме да:
ИКТ	наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу правилно користи ИКТ уређаје именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса, прилагоди радно окружење кроз основна подешавања сачува и организује податке	креира дигиталну слику креира текстуални документ разликује основне типове датотека	примени основне акције едитовања и форматирања дигиталне слике и текстуалног документа	примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету реагује исправно када дође у контакт са непримерним	приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај препознаје ризик зависности од технологија и доводи га у везу са својим здрављем	рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету разуме значај ауторских права	објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја информацијама на интернету приступа критички

	садржајем или са непознатом особом путем интернета			
РАЧУНАРСТВО	наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема	креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу	сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби користи математичке операторе за израчунавање проналази и отклања грешке у програму	објасни сценарио и алгоритам пројекта анализира и дискутује програм зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) схвати математичко-логички смисао речи „и“, „или“, „не“, „сваки“ „неки“, израза „ако...онда“;
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака	одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта;	наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка;	вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен поставља резултат свог рада на Интернет уз помоћ наставника

Критеријуми оцењивања - VI разред

Наставна тема	Оцена			
	2 - ученик уме да:	3 - ученик уме да:	4 - ученик уме да:	5 - ученик уме да:
ИКТ	правилно користи ИКТ уређаје; креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом	креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са мултимедијалним презентацијама креира и обрађује дигиталну слику;	самостално снима аудио и видео записе; уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје;	самостално врши основну обраду аудио и видео записа; чува и организује податке локално и у облаку;
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у Мрежном окружењу примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи	разликује основне интернет сервисе; приступа Интернету, самостално га претражује,	проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника	објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом;
РАЧУНАРСТВО	креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима	објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље)	користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности	разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); проналази и отклања грешке у програму
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала.	користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	учествује представљању пројектних резултата и закључака вреднује процес и резултате пројектних активности.

Критеријуми оцењивања - VII разред

Наставна тема	Оцена			
	2 - ученик уме да:	3 - ученик уме да:	4 - ученик уме да:	5 - ученик уме да:
ИКТ	разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста	објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја креира растерску и векторску слику у изабраном програму	користи алате за уређивање и трансформацију слике	креира гиф анимацију; креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	разликује појмове URL, DNS, IP адреса; објасни појмове хипервезе и хипертекст; креира, форматира и шаље електронску пошту	обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити	сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа	подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији
РАЧУНАРСТВО	уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике	употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика;	планира, опише и имплементира решење једноставног проблема	проналази и отклања грешке у програму
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка	креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације	креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка	поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима самостално; вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен

Критеријуми оцењивања - VIII разред

Наставна тема	Оцена			
	2 - ученик уме да:	3 - ученик уме да:	4 - ученик уме да:	5 - ученик уме да:
ИКТ	унесе и мења податке у табели разликује типове података у ћелијама табеле	сортира и филтрира податке по задатом критеријуму	користи формуле за израчунавање статистика	представи визуелно податке на одговарајући начин; примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета	разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; разуме везу између ризика на интернету и кршења права објасни појам вештачке интелигенције својим речима;	објасни појам „отворени подаци” наведе примере коришћења вештачке интелигенције у свакодневном животу;	успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци објасни утицај вештачке интелигенције на живот човека
РАЧУНАРСТВО	унесе серију (низ) података унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их	изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...)	изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...);	изврши анализе које укључују статистике по групама графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка	сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка	самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;	поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен

БРОЈЧАНО ОЦЕЊИВАЊЕ ВЛАДАЊА УЧЕНИКА

на основу Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању „Службени гласник РС“, број 10 од 9. фебруара 2024.

Владање ученика од другог до осмог разреда основног образовања и васпитања оцењује се бројчано у току и на крају полугодишта. Владање се оцењује најмање два пута у току полугодишта. **Закључна оцена из владања** на крају првог и другог полугодишта јесте: примерно (5), врло добро (4), добро (3), задовољавајуће (2) и незадовољавајуће (1) и свака од наведених оцена утиче на општи успех ученика. **Закључну оцену из владања доноси одељенско веће на образложени предлог одељенског старешине.** Владање ученика на дужем кућном и болничком лечењу, ученика који стиче основно образовање и васпитање код куће и ученика за којег је организована настава на даљину, оцењује се.

Школа континуирано прати, анализира, благовремено предузима мере у циљу развијања одговорног понашања ученика и свих учесника у образовно васпитном процесу.	Школа је у обавези да евидентиране изостанке утврди као оправдане или неоправдане одмах, а најкасније у року од осам радних дана од дана повратка ученика на наставу.
--	---

★ **ПОЈЕДИНАЧНЕ ОЦЕНЕ КОЈЕ СУ САСТАВНИ ДЕО ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ- добија ученик који је остварио следеће услове:**

примерно (5)	– истиче се у извршавању школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада и испуњава их у потпуности и правовремено;– поштује правила понашања и мере безбедности;– представља позитиван пример за угледање, истиче се у развоју и неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији;– своје ставове брани аргументовано водећи рачуна о осећањима других и усвојеним правилима понашања;– својим понашањем и иницијативама које покреће, промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;– с поштовањем и уважавањем се односи према запосленима у школи и у другим организацијама;– поштује школску имовину и имовину других;– има активан однос према очувању и заштити животне средине.
врло добро (4)	– углавном извршава и испуњава школске обавезе које се односе на наставу и друге облике рада;– углавном поштује правила понашања и мере безбедности;– има коректан однос према другим ученицима;– прихвата и примењује правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији;– бранећи своје ставове мање води рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других;– својим понашањем и иницијативама подржава и промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;– има коректан однос према запосленима у школи и у другим организацијама;– преузима одговорност за своје поступке и коригује своје понашање након опомене или изречене васпитне мере;– има коректан однос према школској имовини и имовини других;– чува животну средину.
добро (3)	– повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на извршавање школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада;– делимично поштује правила понашања и мере безбедности;– повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на обавезност коректног понашања према ученицима;– повремено постоје ситуације када га је потребно опомињати на правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног

	<p>решавања конфликта у вршњачкој популацији;– бранећи своје ставове не води довољно рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других;– својим понашањем и иницијативама повремено подржава и промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;– нема увек коректан однос према запосленима у школи и у другим организацијама;-прихвата одговорност за своје понашање и коригује га у појачаном васпитном раду, али понавља поступке за које је већ упозорен;– повремено показује немар према школској имовини и имовини других;– повремено показује немар према животnoj средини.</p>
задовољавајуће (2)	<p>– учестало га је потребно опомињати на извршавање школских обавеза које се односе на наставу и друге облике рада;– минимално поштује правила понашања и мере безбедности;– учестало га је потребно опомињати на обавезност коректног понашања према ученицима, при чему углавном изостаје корекција понашања;– учестало га је потребно опомињати на правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији, при чему углавном изостаје корекција понашања;– бранећи своје ставове не води рачуна о усвојеним правилима понашања и осећањима других;– својим понашањем и иницијативама ретко подржава и промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;– не поштује и не уважава запослене у школи и у другим организацијама;– тешко прихвата одговорност за своје понашање и понавља понашања за која му је изречена васпитна и/или васпитно-дисциплинска мера;– не чува школску имовину и имовину других;– показује немар према очувању животне средине.</p>
незадовољавајуће (1)	<p>– и поред опомена и појачаног васпитног рада не извршава школске обавезе које се односе на наставу и друге облике рада;– не поштује правила понашања и не придржава се мера безбедности;– и поред опомена учестало крши правила коректног понашања према ученицима, при чему изостаје корекција понашања;– и поред опомена учестало крши правила у неговању атмосфере другарства и конструктивног решавања конфликта у вршњачкој популацији, при чему изостаје корекција понашања;– не поштује личност других ученика и према њима се понаша нетолерантно, угрожавајући и повређујући права и осећања других;– својим понашањем и иницијативама не подржава и не промовише позитивне вредности, толеранцију, хуманост, солидарност и одговорност према себи, другима и окружењу;– угрожава и повређује права запослених у школи и у другим организацијама;– не прихвата одговорност за своје понашање и не поправља своје понашање након појачаног васпитног рада;– показује деструктивно понашање према школској имовини и имовини других;– показује деструктивно понашање према животnoj средини.</p>

★ ПОЈЕДИНАЧНЕ ОЦЕНЕ КОЈЕ СУ САСТАВНИ ДЕО ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ: Ученик који неоправдано изостаје са наставе у току школске године, а на основу редовног праћења и обавештавања родитеља, оцењује се појединачном оценом из владања: врло добро (4) када неоправдано изостане са 8 часова; добро (3) када неоправдано изостане са највише 15 часова; задовољавајуће (2) када неоправдано изостане са највише 25 часова; незадовољавајуће (1) када неоправдано изостане са 26 и више часова. Оцена из владања дата на основу нередовног похађања наставе од стране ученика повлачи изрицање васпитне и васпитно-дисциплинске мере, што школа уређује својим актом.

★ ПОЈЕДИНАЧНЕ ОЦЕНЕ КОЈЕ СУ САСТАВНИ ДЕО ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ: Оцена из владања у току школске године је и појединачна оцена дата на основу изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере и то:– укор одељенског старешине – врло добро (4);– укор одељенског већа – добро (3);

– укор директора – задовољавајуће (2);– укор наставничког већа – незадовољавајуће (1).

УЧЕНИК КОЈИ ЈЕ ОЦЕЊЕН на основу неоправданог изостанка не оцењује се поново и на основу изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере.

Приликом закључивања оцене, а на основу понашања ученика у целини, има се у виду и ангажовање ученика у ваннаставним активностима, у складу са школским документима (слободне активности, ученичка задруга, заштита животне средине, заштита од насиља, злостављања и занемаривања, друштвено-користан рад и хуманитарне активности и програми превенције других облика ризичног понашања, културна активност школе), процењивањем његовог понашања и извршавања обавеза прописаних законом.

Ако ученик има изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере изречене за лакше повреде обавеза ученика прописане општим актом установе, за теже повреде обавеза ученика и повреде забране, прописане Законом, као и уколико је основано удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада, њихови ефекти се узимају у обзир приликом утврђивања закључне оцене из владања. Закључну оцену из владања, на предлог одељењског старешине, утврђује одељењско веће.

Закључна оцена из владања утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године, а у складу са законом. Закључна бројчана оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине, на крају другог полугодишта. **Уколико је дошло до позитивних промена у понашању ученика, његова закључна оцена из владања може бити већа од аритметичке средине свих утврђених оцена.** Уколико је дошло до негативних промена у понашању ученика, његова закључна оцена из владања може бити мања од аритметичке средине свих утврђених оцена. Ако одељењско веће не прихвати образложени предлог закључне оцене одељенског старешине, нову оцену утврђује одељењско веће гласањем. Нова оцена утврђује се јавним гласањем већине присутних чланова одељенског већа.

Утврђена оцена из става 11. овог члана евидентира се у напомени, а у записнику одељењског већа шире се образлаже. Закључна оцена утврђена на одељењском већу уписује се у дневник у предвиђену рубрику. **Закључна оцена из владања не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник.** Закључна бројчана оцена из владања, не може да буде мања од: примерно (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50; врло добро (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49; добро (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49; 4) задовољавајуће (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.5) незадовољавајуће (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.